GEAMANDURA

PIESĂ ÎN TREI ACTE

de TUDOR MUŞATESCU

TUDOR MUŞATESCU

Geamandura

Cuprins

PERSONAJE.....3

ACTUL ÎNTÂI.....4

TABLOUL 1.....4

TABLOUL 2.....21

TABLOUL 3.....37

ACTUL AL DOILEA.....61

TABLOUL 4.....61

TABLOUL 5.....83

ACTUL AL TREILEA.....90

TABLOUL 6.....90

PERSONAJE

Zeiss
Rembrand
Alagrec
Hussein
Luna

ACTUL ÎNTÂI

TABLOUL 1

Un petec de faleză, în apropierea Mangaliei. În dreapta, în planul al II-lea, este instalat cortul lui Zeiss şi Rembrand. Peste tot, agăţate de pari înfipţi în pământ, se văd unelte de pescuit şi „articole” de mare: găleţi pescăreşti, plase, undiţe, costume şi halate de baie puse la uscat etc., etc. ... Pe lângă cort se află scăunele mici, făcute rudimentar din scânduri şi bolovani mari, care să le înlocuiască la nevoie. În planul I, tot în dreapta, se află o vatră, im ceaun pe pirostrii şi câteva ustensile pentru bucătărie. În stânga, planul I, se află „sufrageria”, adică o masă de lemn, producţie proprie. Tot în stânga, planul al II-lea (aşezat trei sferturi spre public), se află un şevalet cu un panou, la care lucrează Rembrand.

Acţiunea începe către asfinţitul soarelui. La ridicarea cortinei, Rembrand, în faţa şevaletului, termină de pictat. Alagrec, aşezat pe un bolovan alături, priveşte pe Rembrand lucrând şi cântă la o muzicuţă, un vals marinăresc: „Valsul Mangaliei”. Execuţia este naivă şi foarte aproximativă.

Intrarea în cort se poate face din ambele părţi ale scenei. Cea mai „scurtă” şi practicată însă este dinspre plajă, pe trepte de pământ, invizibile, astfel ca fiecare personaj care intră în scenă să apară în rate, de pe scări. Câteva clipe de pauză.

REMBRAND: Nu mai văd! *(Se dă un pas înapoi şi îşi priveşte opera.)* Nici ce pictez, nici cum pictez! *(Începe să şteargă pensulele, una câte una, meticulos.)* Nu se mai vede nimic! *(Alagrec nu poate vorbi fiind cu „gura plină" de muzicuţă. Rembrand văzându-şi mai departe de treabă, dar ascultând cântecul lui Alagrec).* Nu e aşa! Aicea nu vine aşa! Vine aşa... *(Fredonează puţin.)* Ta-ra-ra-ri, ra-ra-ra... Ta- ra-ri-ri-riti-rara... tamtam, ritam-tam-tira... *(Alagrec continuă să cânte cum ştie el.)* N-auzi, mă, că nu e aşa? E complet Fals!... *(Lasă pensula, pe care a terminat s-o şteargă.)* Uite aicea, la mine, cum vine!...

(Din buzunarul „de sus" al hainei de lucru scoate o muzicuţă, la fel cu a lui Alagrec, şi începe să cânte el, melodia. Alagrec se opreşte din cântec şi ascultă interesat, dar neconvins. Rembrand cântă şi când ajunge la fraza incriminată, accentuează melodia şi face semne cu ochii, ca şi cum ar vrea să spună; Vezi? Aicea, o zahariseşti!" Alagrec rămâne la părerea lui şi ducând muzicuţa la gură, începe să-i „ţină" lui Rembrand „de vals", acompaniament care este tot atât de aproximativ, ca şi melodia. Un timp mic. Amândoi continuă să cânte. Zeiss începe să apară, urcând scările. E intr-un costum de dril, cu picioarele goale în sandale albe, uzate, de pânză cerată. Pantalonii sunt sumeşi până sub genunchi. Pe umăr duce aparatul fotografic, ţinându-l de trepiedul pe care este montat, iar în mina cealaltă — găleţica profesională.)

ZEISS *(după ce intră bine în scenă, se opreşte o clipă şi fără să se descotorosească de bagaje):* Nu e aşa, domnule... *(Mai ascultă puţin.) E* fals! Complet fals!

REMBRAND *(se opreşte o clipă din cântat):* Lasă, nu mă-nvăţa tu, pe mine!... ZEISS: Dacă nu e aşa! *(începe să se debaraseze de ustensile.)* Uite, dom'le, cum e ce

vrei să cânţi. *(Scoate din buzunarul vestonului o muzicuţă la fel cu a celorlalţi doi şi începe să cânte. Alagrec, care în tot timpul replicilor dintre cei doi s-a întrerupt din „execuţie*, de îndată ce Zeiss începe să cânte, intră pe acompaniamentul lui de vals. Rembrand ca să-l încurce pe Zeiss şi să-şi exprime dispreţul lui muzical faţă de competenţa acestuia, începe să facă» variaţii" pe tema valsului, astfel că se înfiripă o mică „orchestrăm, în care Zeiss cântă melodia propriu-zisă şi exactă, Rembrand face „variaţii", şi Alagrec, acompaniamentul de vals. Cântecul se termină pe un final complet ratat.)* Asta e melodia, dom'le, după note! …

REMBRAND: Cântecele marinăreşti nu se cântă niciodată după note. Se cântă după ureche!

ZEISS: Cu condiţia să ai!

REMBRAND: E! Eu pun prinsoare pe cinci sute de lei, că nu e aşa!… *(Îşi pregăteşte pipa.)*

ZEISS *(aprinzând o ţigară):* Nu ţin, că am!

REMBRAND *(cu chibritul deasupra pipei):* Ai tu cinci sute de lei? Dar ce-a fost azi, de t1-a mers atât de bine? *(Aprinde pipa.)*

ZEISS: Sâmbătă!

REMBRAND: Ei şi?

ZEISS: Sâmbăta sosesc „legitimii" la plajă să-şi vadă pruncii arşi de soare şi nevestele prăjite de ultraviolete. Şi, fireşte, momentul trebuie imortalizat pe două cărţi poştale, sepia, a zece lei bucata.

REMBRAND *(nu fără un pic de „poantă"):* Bravo ţie! Asta zic şi eu „artă"!…

ZEISS:. Arta" e în funcţie de obiectiv, drăguţă…

REMBRAND *(cu un gest spre aparatul fotografic):* Exact! Obiectiv ai, slavă Domnului!… Nu degeaba îţi zice Zeiss!… *(Surâde superior.)*

ZEISS: Şi ţie — Rembrand! Căci eu fac poze şi tu tablouri. Şi dacă eu câştig cinci sute de lei într-o zi, şi tu nu câştigi niciun ban într-o lună, nu trebuie să te socoteşti

nedreptăţit. Posteritatea te va răsplăti la timp… Pe tine te va recunoaşte şi pe mine mă va ignora. Tu vei avea statuie în grădinile publice, şi eu nici măcar monument la cimitir… Viaţa echilibrează întotdeauna lucrurile, după moarte.

REMBRAND *(uşor maliţios):* Faci spirite pentru că ai bani!

ZEISS: Te înşeli! Fac bani fiindcă am spirit!…

REMBRAND: Mă uit la tine şi te admir cum poţi să fii idiot fără niciun pic de efort.

ZEISS: Şi eu mă uit la tine şi te invidiez cum faci toate eforturile, ca să nu fii…

REMBRAND *(aşezându-se pe un scăunel în „sufragerie”):* N-ai idee cât mă enervează deştepţii de meserie.

ZEISS: Şi pe mine — cei de ocazie.

REMBRAND: Nu, serios vorbind! De la un timp ţi-ai luat un obicei foarte dezagreabil. Vorbeşti numai de tine.

ZEISS: Fiindcă îmi sunt simpatic, mă!

(Rembrand renunţă la „discuţie, Zeiss ne fiind un om „serios” pentru aşa ceva.)*

ZEISS: Am observat că voi ăştia, pictorii de mare talent, aveţi o conversaţie complet lipsită de culoare. N-ai replică…

REMBRAND: Vezi, să nu mă exprim acuma plastic…

ZEISS: Apropo de plastică! Ia să te văd, ce-ai făcut astăzi? *(Se duce spre şevalet — lângă care se opreşte — şi se uită atent şi cu sinceră admiraţie.)* Vezi ce bine ştii să te exprimi când taci?

REMBRAND: Aş fi foarte încântat de aprecierea asta dacă n-ar fi o părere de fotograf…

ZEISS: Pardon! A fost o părere de critic de artă. Odată cu uneltele *(face un gest spre ele)* depuse la odihnă, fotograful dispare şi apar ceilalţi „compatrioţi „ din mine… Uite acuma, de exemplu, criticul de artă a rămas, ca un fum, extaziat în faţa operei tale şi — În locul lui — a apărut gospodarul, care îşi ia recuzita

meseriei şi se duce s-o pună, frumos, la locul ei... *(Îşi ia „sculele” şi intră cu ele în cort.)*

(În tot timpul scenei de mai sus, lumina a scăzut. Soarele a apus în ultimele sale raze, proiectate pe „marginea” falezei şi apoi pe mare, şi lumina amurgului marin a început să vină dinspre mare.. S-au aprins palide primele stele pe boltă şi licărul farului de pe digul Mangaliei.)

REMBRAND *(după o pauză şi câteva pufăituri din pipă):* Alagrec!

ALAGREC *(care, după ce Zeiss a admirat tabloul lui Rembrand, s-a dus şi s-a postat în faţa tabloului, privindu-l în ultima lumină posibilă):* Poftim, domnu’ Rembrand...

REMBRAND: Ţi-am mai spus că tu n-ai voie să-mi zici Rembrand. Nu eşti încă la vârsta când poţi să mă porecleşti...

ALAGREC: Da, domnu’ Dan!... Am uitat...

REMBRAND: Să nu mai uiţi...

ALAGREC: Nu!...

REMBRAND: Vino încoace... *(Alagrec se apropie.)* Ce făceai acolo?

ALAGREC: Mă uitam...

REMBRAND: La ce?

ALAGREC: La tabloul dv.

REMBRAND: Dar nu te-ai uitat toată ziua la tablou? Nu te-ai mişcat nicio clipă de lângă mine, tot timpul cât am lucrat.

ALAGREC: Da, dar acuma mă uitam cum vine seara pe el. *(Cu un respect onest şi neforţat.)* Pe dumnealui!... Parcă e de adevărat, zău!... Şi parcă noaptea iese din culorile lui, tot aşa cum iese, aici, din culorile pământului. *(Arată cu un gest larg împrejurul lui.)*

ZEISS *(apare în uşa cortului):* Cine zici, mă, că iese din culorile pământului?

ALAGREC: Ea! Dumneata râzi de mine. Dacă spun! Ştiu eu!...

REMBRAND *(reflexiv):* Puştiul a spus un lucru foarte important... *(Un timp mic.)* Foarte important!

ZEISS: Care?

REMBRAND: E inutil să ţi-l repet, fiindcă tu tot nu pricepi... E în legătură cu arta... Cu arta adevărată...

ZEISS: Ce? Chestia cu întunericul care iese din culoare?

REMBRAND *(crezând că vrea să-l ironizeze):* Da, da!

ZEISS: Sunt absolut de aceeaşi părere... Şi asta înseamnă că pictura ta este atât de adevărată încât se substituie elementelor naturii, în cadrul ei restrâns având aceleaşi reacţii ca şi ea, în cadrul ei imens, sub imperiul aceloraşi agenţi interni sau externi... De-aia caut eu mereu să te conving că eşti un mare pictor şi n-ai de ce să invidiezi fotografii... Nu pe noi ăştia din staţiunile climaterice, ci pe cei din profesiunea ta... Pictura ta are viaţă, măăă! Are lumina vieţii în ea! Şi pictura, înainte de toate şi dincolo de orice, este o artă a luminii... Şi, după cum există o culoare a luminii, există şi o lumină a culorii... Asta, care ţi-a înnoptat ţie pe tablou!

REMBRAND: Unde ai citit ce spui?

ZEISS: Nicăieri! Ţi-am tradus numai ce-a spus confratele tău, maestrul Alagrec. *(Face un gest spre băieţandru.)*

REMBRAND: Sunt convins că are talent la pictură...

ZEISS: Eu îi acontez chiar un tablou, din prima lui expoziţie viitoare. Ţine, piciule! *(Ii dă o sută de lei.)*

ALAGREC: Lasă că ştiu eu că dumneatale mi-i tragi îndărăt când întind mina...

ZEISS. Pe ăştia mu, că sunt bani pe care o să-i munceşti. Uite! îi dau lui domnu' Rembrand. Dacă n-ai încredere în mine. *(Îi dă lui Rembrand.)*

REMBRAND: Ţine, Alagrec, şi mulţumeşte domnului Cristian.

ALAGREC *(ia hârtia de o sută):* Să trăiţi, domnu' Cristian!

ZEISS: Ţi-am spus să nu-mi mai zici Cristian... Te rog să mă porecleşti cum mă porecleşte toată lumea: Zeiss!

Eşti prea răsad, ca să-mi spui de-acuma pe nume...

ALAGREC: Da, domnu' Zeiss!...

ZEISS: Aşa, vezi!... Ce avem astă-seară la masă?

ALAGREC *(repede şi recitativ)*: ...Avem: felul întâi — guvizi rasol, felul al doilea — saramură de guvizi şi felul al treilea — guvizi prăjiţi.

ZEISS: Dar, compot de guvizi n-avem? Tu nu mai ştii să pescuieşti altceva decât guvizi?

REMBRAND: Cred că, în mare, n-ai pretenţia să pescuiesc păstrăvi.

ZEISS: Aaa! Scuzaţi! Nu ştiam că guvizii de azi i-ai pescuit tu!...

ALAGREC *(cu admiraţie):* Patruzeci şi opt de bucăţi a prins domnu' Dan azi! Ne ajung încă două zile, în afară de astă-seară...

ZEISS: Mă rog, foarte frumoasă recoltă, nimic de zis. Dar în Marea asta Neagră nu mai există niciun alt fel de peşte afară de guvizi? N-ai putut tu să pescuieşti un crap pe ceapă la cuptor, un nisetru la grătar, un şalăiaş cu maioneză, o ceguliţă rasol, o marinătuţă de morun? ... M-am parafurisit de guvizi... Vreau să mai schimb, dragă 1 Vreau să mai schimb!.. Uite, astă-seară, de exiemplu aş mânca nişte vinete toate... Cu ceapă multă şi tăiată mare!...

ALAGREC: „Ieste".

ZEISS: Ce?

ALAGREC: Este vinete!

ZEISS: Da? Perfect! Cine e de rând, astă-seară, la bucătărie?

REMBRAND: Tu!

ZEISS: Va să zică trebuie să le coc şi să le toc?

REMBRAND: Sigur. De altminteri, şi guvizii noştri tot tu trebuie să-i prepari!...

ZEISS: Dar de ce sunt eu de rând, astă-seară. La bucătărie?

REMBRAND: Fiindcă Alagrec e de rând la „sufragerie* şi eu, astă-seară, sunt liber!... Ordinea stabilită de tine, în

scris!
ZEISS: Mă rog!... Dar focul de ce nu l-aţi făcut?
REMBRAND: Fiindcă focul îl face cine e de rând la bucătărie! Tu ai hotărât aşa...
ZEISS: Bine! Şi tu când intri de rând la bucătărie?
REMBRAND: Mâine...
ZEISS: Pe cuvântul meu, dacă nu cumpăr mâine carne moale şi varză acră, din Mangalia, numai ca să faci tu sarmale...
REMBRAND: Regret, dar regulamentul cortului nostru — întocmit de tine — prevede că, în timpul cât vom sta aici, n-are voie nimeni să mănânce altceva decât peşte, legume şi fructe.
ZEISS: Păi, varza nu e legumă?
REMBRAND; Când o rozi crudă, ca iepurii, da. Dar sarmale, n-aş crede.
ZEISS: Faci sarmale de post şi tot o să faci!
REMBRAND: Dar ce? Suntem în denii? Eu mi-am şi făcut meniul pentru mâine...
ZEISS: Şi ce mâncăm mâine, dacă nu sunt indiscret?
REMBRAND: Guvizii, care ne rămân de astă-scară. Şi, poate, dacă-oi găsi de dimineaţă în piaţă la Mangalia, o să iau şi nişte ouă proaspete...
ZEISS: Sigur! Fiindcă îţi plac ţie! Oul nu este admis, dom'le! Oul nu este nici peşte, nici fruct, nici legumă!
REMBRAND: Dar ce este atunci?
ZEISS: Mamifer! Că face pui!... *(Lui Alagrec, contrariat.)* Unde e barda, puştiule. Să fac surcele?
ALAGREC: Lăsaţi, domnu' Zeiss, că fac eu focul...
REMBRAND: Iată, primul efect al hârtiei de o sută de lei. Până la tablouri, i-ai cumpărat conştiinţa.
ZEISS: Şi ţie tot el îţi aprinde focul, când eşti de rând la bucătărie!
REMBRAND: Da, dar gratis... Pe simpatie!

(Alagrec intră în cort, de unde iese imediat cu o toporişcă în mină şi se apucă să facă surcele.)

ZEISS *(se aşază în „sufragerie” pe un bolovan. Îşi aprinde o nouă ţigară. O pauză, în timpul căreia Alagrec, înarmat cu toporişca, taie surcele):* Bine e, domnule, când eşti de rând la bucătărie şi nu faci nimic!... E aproape ca şi cum n-ai fi...

REMBRAND: Triumful banului!...

ZEISS: Nici nu ştii cât am alergat astăzi după banii ăştia, ca să pot triumfa acuma cu ei. Aştept să iasă luna, ca să pot face o baie.

REMBRAND: De curăţenie?

ZEISS: De odihnă. De curăţenie morală, că asta odihneşte cel mai mult, şi lumina e baia sufletului...

REMBRAND: Ai puţină răbdare. Peste câteva minute trebuie să-ţi iasă şi săpunul din mare... *(Priveşte spre mare la „orizontul” căreia cerul s-a roşit, prevestind şi marcând locul unde va răsări luna.)*

ZEISS *(cu o privire în aceeaşi direcţie, după o pauză):* Astă-seară e plină, mi se pare!... *(Un timp.)*

REMBRAND: Îmhî!... *(Cu oarecare ciudă în intonaţie. Un timp.)* Tu ai băgat de seamă că prima seară de lună plină — la mare — e un eveniment? Lumea întârzie pe faleze dincolo de ora obişnuită. Copiii se zvârcolesc în aşternuturi, în vile, cu ochii spre ferestre... Pe plajă, perechile de îndrăgostiţi îşi fac culcuşuri erotice în nisipul rece, aşteptându-i căldura pe pulpele dezgolite, ca o dezlegare... Marea îşi umflă pieptul ca un sân cu sfârcurile crispate sub presimţirea mângâierii care se apropie. Ierburile Dobrogei îşi exală, surescitate, sucurile amare şi în şoldul bărcilor ancorate la ţărm unduie chemarea virilă a largului...

ZEISS: Mă! Ţi-aduci aminte când îţi spuneam, încă de pe vremea când eram colegi de bancă, că eşti poet?

REMBRAND: Ca să fi fost un bun prooroc, trebuia să adaugi „ratat”. Un poet ratat.

ZEISS: De ce? A fi poet nu înseamnă că eşti obligat să

scrii neapărat versuri! Tu eşti un poet în ulei, ca să zic aşa. Rimele tale sunt culorile, şi masa ta de lucru, paleta. Crezi că între versurile pe care le-am scris eu azi-noapte, când sforăiai ca un dormitor de recruţi, şi între tabloul pe care l-ai pictat azi *(îl arată cu degetul)* e vreo diferenţă? Două poezii, amândouă! Poate două capodopere, chiar... În orice caz, două creaţii cu fond identic. Forma numai diferă...

REMBRAND: Ai scris versuri, azi-noapte?

ZEISS: Da.

REMBRAND: Şi de ce nu mi le-ai citit?

ZEISS: N-am avut când. De dimineaţă, când am plecat eu la lucru, dormeai încă. Erai obosit de sforăielile de peste noapte.

REMBRAND: Citeşte-mi-le acuma...

ZEISS: După baia de lună... Să mă poetizez, mai întâi!

REMBRAND *(un timp; serios, fără pedanterie):* Adevărat, dom'le! Recunosc că dorm ca o bestie. Sunt ostenit de trândăvie. În orice caz, situaţia asta nu se mai poate prelungi. Tu munceşti, tu câştigi, tu ne întreţii pe toţi.

ZEISS: în cont.

REMBRAND: Oricât. Până să mă pot plăti, mai vă! *(În timpul conversaţiei dintre Zeiss şi Rembrand, locul unde trebuia să răsară luna, se aprinde, din ce în ce mai mult, în timp ce întunericul, de peste tot, creşte. Alagrec a făcut surcele, le-a aprins şi aplecat în patru labe, suflă să se aprindă focul.)* Când ne-am hotărât să petrecem vara împreună într-un cort pe malul mării, a fost vorba că o să contribuim în părţi egale. Credeam că înainte de a pleca la mare o să pot să am o expoziţie, ca să fac rost de banii necesari.

ZEISS: Mai bine că n-ai fost gata. Expoziţiile de pictură, primăvara, sunt, după părerea mea, dezavantajate de lumina sezonului. Ori nu e destul de uscată şi atunci umezeşte parcă culoarea, o despersonalizează, ori e prea violentă şi atunci o arde, o depăşeşte. La toamnă însă, îţi garantez eu că vei avea o expoziţie mare şi cu

lumină bună. Matură, ca şi pictura ta. Am strâns bani să ţi-o finanţez. Până acuma, ai 28 de pânze... Şi mai avem încă două Juni bune de mare.

REMBRAND: Nu mai am 28! Mai am numai douăzeci şi cinci.

ZEISS: Dar ce-ai făcut cu celelalte trei?

REMBRAND: Le-am distrus!

ZEISS: Ce, eşti...? *(Flutură mâna la tâmplă.)*

REMBRAND: Nu-mi plăceau şi le-am aruncat în mare. Nu degeaba erau ele marine.

ZEISS *(neştiind ce să creadă):* Când, domnule?

REMBRAND: Astăzi de dimineaţă.

(Alagrec, ghemuit la foc, încearcă zadarnic să facă semne lui Zeiss.)

ZEISS *(acelaşi joc):* Pe cuvântul tău de onoare?

REMBRAND: Da! Le-am aruncat, asta e principalul. În mare, în lume, pe foc, n-are importanţă.

(Alagrec repetă mereu jocul cu semnele, însă accentuat, progresiv).

ZEISS *(izbuteşte să bage de seamă):* Ce, mă? Ce faci cu ochiul?

ALAGREC *(jenat):* Nu, domnu' Zeiss! Mi-a dat fum în ochi...

ZEISS: În foc nu se suflă cu ochii deschişi, puştiule!

ALAGREC *(departe de sensul celor spuse de Zeiss):* Da, domnu' Zeiss.

ZEISS *(lui Rembrand):* Ai băgat de seamă, *maestre*, ce lucru ciudat şi plin de învăţăminte e focul? Şi când vrei să-l aprinzi şi când vrei să-l stingi, faci aceeaşi operaţie. Sufli în el.

REMBRAND: Depinde însă cum sufli!

ZEISS: Şi într-un caz şi în altul sufli la fel. Totul este însă intenţia cu care sufli. Scopul I În flăcări sufli să le stingi şi lin tăciuni, să se aprindă! Aceasta este însă filosofie, drăguţă.

REMBRAND: Incendiară, da!
ZEISS: Iară eşti pompier.
REMBRAND: Vreau să-ţi sting verva.
ZEISS: Să nu te arzi.
ALAGREC *(care aranjează surcelele pe foc):* Au!
ZEISS: Ce e, mă?
ALAGREC: M-am fript! *(Îşi suge copilăreşte degetul sinistrat.)*
ZEISS: Ai observat că, de câte ori ne aprindem noi, se arde ăsta micul? El plăteşte.
HUSSEIN *(apare dinspre mare, urcând pe treptele de pământ):* Nu adevărat estem. Turcu plăteşte. *(Hussein are în mână un cârlig de pescar, de care sunt atârnaţi peşti.)*
ZEISS: Eeeee! Bună seara, Hussein!
HUSSEIN: Băngiur! *(Bonjour.)* Ce facem voi*? (Dă mâna, pe rând cu toţi.)* Băngiur! Băngiur! *(Către Alagrec, fără să-i dea mina.)* Băngiur, mă!
ALAGREC: Bonjour! *(Ceilalţi doi îi răspund „bună seara”.)*
HUSSEIN: Eu, două zile, nu fost uazut voi. Şi dor la mine fost, preteni mei…
REMBRAND: Chiar unde ai fost două zile de n-ai mai dat pe aici?
HUSSEIN: Bolnav fost, bre! Junghi aut şi mult drujda baut… Junghi trecut şi Hussein două zile beat mort fost. *(Cu un surâs de satisfacţie.)* Dar, Hussein vindecat. Asta drujda, bun doftor estem. Şi eftin, bre!
ZEISS: Dar ce-ai acolo, în mână? Ai fost la pescuit?
HUSSEIN: Hussein fost. El purnica estem, voi artist, greer estem. Şi purnica, la greer mancare aducem. *(Întinde cârligul cu peştii, lui Zeiss.)*
ZEISS *(luându-i):* Guvizi… *(Face un gest de dezamăgire.)*
HUSSEIN *(încântat):* Asta peşte bun estem, proaspat estem şi parale nu costam.
REMBRAND *(repede):* Îţi mulţumim foarte mult, Hussein. Gratis însă, nu putem să-i primim.
HUSSEIN: Nu! Nu! Tu pictat la mine, el uacut poza, eu

hrăneşti la voi. Hussein pumioa estem. Asta artist, greere estem. *(Începe să declame.)*

Greerele-n desuatare
Perdut uara la cantare
La uecina lui purnica
Uenim, când iarna uenit
— Saru-mâna, madam purnica
— Ce tu urei, mă?
— Ramazan tăiem şi pusin mancare urem
— Mancare urei? Da toată uara ce tu uacut
— Cantat, madam purnica.
— Da? Cântat? Atuncea gioca acuma şi siktir pezeuenchi

(După ce spune fabula.) Hussein uacut şcola romanesc şi *(foarte încântat)* repetent ramas. Patru ani uacut, una clasa primar trecut. Dar ce inuaţat, inuaţat! La fes ramas. *(Îşi ciocane fesul cu un gest de recunoştinţă.)*

ZEISS: Dar noi cu ce te tratăm pe tine? *(Lui Alagrec, discret.)* Ia guvizii, mă! Şi mâine, îneacă-i în mare. *(Alagrec se ridică şi-i ia.)*

(Hussein face un gest a „nimic”),

REMBRAND: Nu se poate! O drojdie, bei?
HUSSEIN *{se scuturâ comic):* Drujda! Mulsumim, nu urei iară îmbătăm.
ZEISS: Atunci să-ţi dăm o ţuică. E foarte bună pentru stomac.
HUSSEIN: Ala bun...
REMBRAND: Alagrec! Adu o ţuică „din cămară” lui Hussein.
ALAGREC: Imediat! *(Dispare în cort, cu guvizii aduşi de Hussein.)*
ZEISS: Eşti cu barca?
HUSSEIN: Cu barca, cu barca estem...

ZEISS: Mi-o dai şi mie, să mă duc cu ea, un sfert de ceas, în larg? Vreau să fac o baie, la apă curată şi mi-e lene să înot.

HUSSEIN: Dau şi până mâine, bre! Mare formos şi liniştit estem... *(Alagrec intră cu o sticlă de ţuică şi trei cănuţe de pământ pe o tăviţă.)*

ZEISS: Atunci, copii, mă duc să ard o baie. Şi până mă întorc puneţi voi guvizii să fiarbă.

ALAGREC: Am eu grijă, domnu' Zeiss... Lăsaţi!

ZEISS: Hussein mănâncă cu noi, fireşte! *(Rembrand pune ţuica în căniţe).*

HUSSEIN: Hussein nu mancam nimic. Suica bem! Ala bun!

ZEISS: Atunci am plonjat. *(Dispare repede pe scara dinspre faleză; după ieşirea lui Zeiss, răsare luna pe mare. Se ridică treptat, întinzând de la ea la ţărm, peste mare, o potecă de lumină, dacă se poate tremurătoare.)*

REMBRAND *(dând căniţa lui Hussein, care s-a aşezat Ungă el, în „sufragerie"):* Noroc, Hussein!

HUSSEIN: Ceas bun! *(Bea. Rembrand* ti *toarnă din nou.)*

REMBRAND *(lui Alagrec, care pune un ceaun cu apă la fiert, pe vatră):* Bei şi tu o ţuică, navigatorule?

ALAGREC: Păiiii...

REMBRAND: Hai! Ia cănuţa lui domnu' Cristian şi vino să ţi-o umplu... *(Ceea ce şi face.)*

ALAGREC *(închină):* Să trăiţi! *(Se retrage cu ţuica într-un loc discret, după cort şi — vizibil pentru public —* o *bea cu evlavie, legumind-o şi plescăind-o la fiecare înghiţitură. Cei trei îşi beau ţuicile. Intr-acestea, luna a răsărit imensă, impresionantă.)*

HUSSEIN *(cu o privire orientală, dusă pe mare):* Formos!

REMBRAND: Foarte frumos!

ALAGREC *(în extaz, apărând cu cănuţa goală în mână):* Phiuuu! *(Toţi trei tac, privind luna şi „efectele" ei pe mare. O pauză mică.)*

REMBRAND *(ca pentru el):* Eu o să încerc s-o pictez odată, noaptea!

HUSSEIN *(privind):* Asta daca tu faci, carte postai estem. Seri la dos pe el „Salutam Mangalia, bre!” şi trimiţi la Bucureşti, la gagica formos…

ALAGREC: Domnu’ Dan! Vă fac eu un carton negru.

REMBRAND *(privindu-l nedumerii):* Un carton negru? Pentru ce?

ALAGREC: Ca să aveţi întunericul făcut mai dinainte… Şi &e urmă, dumneavoastră pictaţi numai lumina…

REMBRAND *(privindu-l cu atenţie):* Bine! Să-mi faci mâine un carton negru.

ALAGREC: Fiindcă, vedeţi… Trebuie lucrat foarte repede, că se schimbă dintr-o clipă în alta.

REMBRAND: Rezon!

ALAGREC *(fericit):* Dau numai din tubul negru.

REMBRAND *(privind spre mare):* Nu!… Pui şi puţin ultramarin… Un pic de verde închis… un vârf de pensulă de alb, un strop de carmin… amesteci bine şi întinzi gros, aşa cam cât ai tu negru sub unghie, pe un carton din cele mijlocii… Îl laşi să se usuce la umbră şi mâine seară lucrăm…

ALAGREC *(fericit):* Da, domnu’ Dan! *(Rămâne cu ochii aţintiţi spre lună, în zare.)* Eu aş pune şi un pic de galben…

REMBRAND *(privind şi el):* Bine! Dacă zici tu, pune şi un pic de galben. *(Îi surâde cu oarecare nedumerire şi „con sideraţie”.)*

HUSSEIN *(care între timp şi-a pus a treia ţuică):* Ala bun! *(Închină.)* Noroc, bre! *(Bea.)*

REMBRAND *(observând pe marginea mării luminile unui vapor, care trece spre Constanţa):* Uite un vapor!

HUSSEIN *(privind atent, ca şi Alagrec)*: Unde, bre?

REMBRAND *(i-l arata cu un gest lung, marinăresc):* Colo!

ALAGREC *(care l-a observat imediat):* Se duce spre Custangè. Mie îmi plac vapoarele care pleacă de la Constanţa.

REMBRAND: Lasă, măi, Alagrec, c-o să pleci şi tu într-o zi cu unul din ele! Dacă n-ai avut noroc prima dată, nu e

nimic. Tot o să izbuteşti într-o zi.

HUSSEIN *(care ştie ceva*): Aste copil prost fost, bre! La uapor nu mergem, cum putem mergem la tren, dedesupt. La uapor dedesupt, apa estem…

REMBRAND: Nu e nimic… Data viitoare, când o să vrea să plece în lume, o să plece cu bilet în regulă. N-o să mai plece sub vapor. *(Râde.)*

HUSSEIN: Şi unde tu urut plecam, bre?

REMBRAND: A vrut să plece în America, să se facă artist de film.

HUSSEIN: Ala bun… Dar zece mia persoanele pleacă la o zi, uacem film, la America şi ajungem una persoana la zece ani o dată. Tu nu părinţi aucm, bre?

ALAGREC: Tţ!

REMBRAND: Acum ne are pe noi, că de când l-am găsit pe uscat, uitându-se după vapoarele care pleacă, l-am înfiat! Zeiss e mama şi eu — tatăl.. Acuma e copilul nostru!

HUSSEIN *(direct lui Alagrec):* Noroc mare aut, bre!

ALAGREC *(cu o jenă copilărească):* Ştiu eu, lasă! *(Vaporul avansează încet pe orizont.)*

HUSSEIN *(privindu-l iarăşi):* Asta nu mare uapor, bre! Asta mic uapor, la care plimbam cocone formos şi domn bogat, la mare…

REMBRAND: Da! Trebuie să fie un yacht.

HUSSEIN: Da, da! Yacht, yacht, aşa… Aşa chemăm la el. *(Îşi mai pune o ţuică.)*

ALAGREC: Ce aproape trece vaporul de ţărm! *(El nu-şi mai ia ochii de pe mare.)*

HUSSEIN: Asta yacht, bre, totdeauna aproape de ţărm mergem…

ALAGREC *(cu ochii tot acolo):* Cât o fi costând un yacht de ăsta, domnu’ Dan?

REMBRAND: De ce?

HUSSEIN: El vrei cumpărăm unu la el şi plecam la America uacem film…

ALAGREC *(serios*): Nu! Mă gândesc însă, că există oameni

pe lume care pot să-şi cumpere un yacht... *(Luminile vaporului care trece, dispar într-aceasta, în culise. Se aude „fluieratul de alarmă” al lui Zeiss.)*

ZEISS *(apare, urcând dinspre faleză, cu* o *fată în braţe. E îmbrăcată într-o rochie albă, de seară. Zeiss e ud leoarcă, ca şi fata. Cei trei din scenă, de îndată ce-l văd,* u *ies în cale, miraţi până la spaimă*): Băieţi! Repede, că nu mai pot!

REMBRAND: Ce e? Ce s-a întâmplat?

ZEISS: O femeie înecată... Am pescuit-o adineauri...

REMBRAND: E moartă?

ZEISS *(privind fata din braţe*, în *bătaia lunii):* Nu ştiu! Dar e superbă! *(O priveşte tandru.)*

CORTINA
(repede pe replică)

TABLOUL 2

După trei zile. Între tablourile 1 şi 2, pauza trebuie să fie foarte scurtă. Atât cât necesită schimbarea de costum a Lunei şi micile modificări în decor. în tot timpul acestei pauze, se cântă la microfon, cu muzicuţe de gură, valsul leit-motiv al piesei.

La ridicarea cortinei, în scenă se află Luna, Rembrand şi Alagrec. Luna e îmbrăcată într-un costum bărbătesc, improvizat din hainele „băieţilor". Are o cămaşa bărbătească cu gulerul desfăcut şi mânecile suflecate şi o pereche de pantaloni de doc „pescăreşti" lungi până la jumătatea pulpelor. În loc de cordon de piele, e legată peste mijloc cu un capăt de frânghie şi, în picioare, are nişte pantofi bărbăteşti de plajă, care îi sunt foarte mari şi din această cauză, comici. Rembrand şi Alagrec au aceleaşi costume din tabloul 1, ca şi Zeiss, care va intra în scenă mai târziu. Soare dogoritor de amiază. Pe şevaletul lui Rembrand — care se află mutai în planul I — este portretul Lunei, aproape gata, în noul ei costum pescăresc. La ridicarea cortinei, Luna, care s-a încetăţenit în „legile cortului" de „rând" la bucătărie şi, aşezată pe unul din scăunelele „sufrageriei", prepară atentă şi destul de neîndemânatică o maioneză. Freacă ouăle, pune untdelemn „cu picul" şi, mai ales, gustă tot timpul cu degetul, adăugind tot mereu câte ceva. Când sare, când lămâie stoarsă, când untdelemn. În timpul operaţiei (fireşte când are gura liberă) fredonează „Valsul Mangaliei" pe care l-a învăţat între timp. După câteva clipe intră Alagrec încărcat de pachete şi de sticle.

ALAGREC: *(urcând greu):* Nu e ăla!
LUNA: Cine?
ALAGREC: Valsul. *(Fălos.)* Numai eu îl ştiu bine din toţi de aici... *(Plin de el.)* După note!
LUNA: Eu l-am Învăţat după Rembrand...
ALAGREC *(cu oarecare lipsă de consideraţie faţă de profesorul ei*) Mă rog, dar nu e aşa! *(Intră în scenă.)* Fiecare cu urechea sa.
LUNA: Aa! Bravo! Văd că ai venit încărcat.
ALAGREC: Am adus tot! Vin, fructe, prăjituri şi un pui. Tăiat, jumulit gata şi cu pipota la subţioară, ca o servietă de casier.
LUNA: Eşti cineva! *(Începe să-l descarce de pachete.)* O să avem o masă împărătească, azi...
ALAGREC: Ca de ziua dv. *(O priveşte înamorat.)*
LUNA *(ocupându-se de pachete):* Nu cumva ai spus băieţilor vreo vorbă despre asta?
ALAGREC: Eu? Eu când îmi dau „parola de onoare0 că nu spun ceva, sunt surdomut. *(Scoate un pumn de bani.)* Să vă dau şi restul...
LUNA *(neatentă):* De la ce?
ALAGREC: De la inel... Ştiţi că nu m-am îndurat să-l vând!
LUNA: Atunci, cum ai făcut rost de bani?
ALAGREC: L-am pus amanet, pe o mie de lei, la un negustor din Mangalia cu care „lucrez eu”. *(Scoate o chitanţă.)* Poftiţi şi chitanţa.
LUNA: Bine. Ţine-o la tine. Şi ţine banii. Când am nevoie îţi cer eu.
ALAGREC *(se apropie şi priveşte în cratiţa ei):* Dar ce aţi preparat acolo? Cozonaci?
LUNA: Nuuu! Maioneză!
ALAGREC: Şi se mănâncă?
LUNA *(lingându-şi un deget):* Chiar şi de pe degete! O s-o servim la prânz, cu guvizi rasol şi zicem că sunt şalăi mai mici.

ALAGREC: Şalăiaşi.

LUNA *(observând că a păstrat un pachet pe care nu i l-a dat):* Dar acolo ce-ai cumpărat?

ALAGREC *(jenat):* Aicea este ceva numai pentru dumneavoastră. Din partea mea! Puteţi să controlaţi, că nu l-am pus la socoteală. *(E timid, adorabil.)*

LUNA: Dar ce mi-ai adus? *(la pachetul, pe care Alagrec i-l întinde, topit de amor; începe să-l desfacă.)*

ALAGREC *(în timpul acestei operaţii):* O mică atenţie pentru ziua dumneavoastră.

LUNA *(scoate din jurnal un porumb copt).*

ALAGREC: Copt! *(Dă replica pe tonul cu care ar spune că e tăvălit în icre negre.)*

LUNA *(veselă):* Vaai! Porumb copt! „Pasiunea mea" î Da-l împărţim pe din două.

ALAGREC: Nu, mulţumesc! Eu am servit!

LUNA: Mă refuzi tu, pe mine? *(l-a simţit „slăbiciunea" pentru ea.)* Tu care eşti slăbiciunea mea? *(Începe să mănânce porumbul cu poftă.)*

ALAGREC *(cu o reală amărăciune):* Şi dumneavoastră va bateţi joc de mine?

LUNA: Eu? Tu nu vezi că te ador? De trei zile, de când valurile mării sau ale vieţii — nu mai ştiu nici eu exact cine — m-au adus între voi, n-ai observat că vă ador pe toţi? Că vă cunosc, parcă, de când lumea?

ALAGREC *(decepţionat):* A, da! în „sensul* ăsta, tot ce se poate!

LUNA: Dar e „sensul" cel mai frumos în care o fata ca mine poate să adore nişte nebuni ca voi... Trei nebuni...

ALAGREC *(privind-o cu oarecare curaj):* Patru!

LUNA *(cu un surâs)*: De acordeon, vorba lui Zeiss. *(Muşcă din porumb.)* Şi acuma, să vedem de masă... *(A terminat de mâncat porumbul. Aruncă coceanul ca pe o ţurcă, înspre mare, apoi se şterge la gură cu petecul de jurnal în care a fost adus. După ce îşi şterge bine buzele, aruncă jurnalul pe jos.)*

ALAGREC *(care a rămas cu ochii pironiţi pe jurnalul de pe*

jos): îmi daţi voie, să va ajut şi eu?

LUNA *(cu un gest drăguţ):* Nu! De ziua mea, vreau ca totul să fie pregătit de mine. Ce-o ieşi, om vedea! Bicarbonat ai luat de la farmacie? *(Intră în cort cu pachetele.)* Dacă vrei tu, mătură puţin în „sufragerie”… *(Gest spre hârtiile şi sforicelele de pe jos.)*

ALAGREC: Imediat!…

(Cum dispare Luna, se duce la petecul de jurnal cu care şi-a şters buzele adineauri, îl ia de jos, îl desface cu evlavie şi, acolo unde i se pare că s-a şters Luna mai adânc în el, îl sărută lung şi repetat. Apoi îl împătureşte frumos, îl bagă în buzunar şi se apucă să „mături” în sufragerie cu mâna, în chip de măturică.)

LUNA *(ieşind din cort, în uşă):* Ştii ce m-am gândit eu? Cum totul e gata, înainte de a pune masa, mă duc să fac o baie. Căldura asta m-a moleşit complet… Şi-am o poftă să mă răcoresc!! Grandioasă, vorba lui Zeiss.

ALAGREC: Păi, aveţi voie să faceţi baie?

LUNA: Gata, mi-a trecut răceala acuma! Trei zile, de când mă îngrijesc, sunt suficiente. A! Dar n-am costum de baie.

ALAGREC: Nici noi!… Noi facem baie fără!… Aşa e regulamentul cortului.

LUNA: Şi unde faceţi?

ALAGREC *(îndreptându-se spre mare şi arătându-i cu gesturi stângace şi competente):* Uite aicea, în dreapta! Vedeţi! Acolo unde sunt bucăţile alea de stâncă. Pe-acolo. Nu trece niciodată nimeni. E locul nostru!

LUNA: Bagă de seamă, să mă păzeşti bine! Şi dacă vezi că se apropie cineva, fluieri! Uite, aşa! *(Îi indică un semnal fluierat.)*

ALAGREC *(fluieră, după indicaţia ei):* Aşa?

LUNA: Da!… La revedere… *(Coboară spre mare, fluierând semnalul convenit.)*

(Alagrec scoate jurnalul, îl mai sărută o dată. Cu acelaşi ceremonial, îl pune la loc, apoi intră în cort, de unde iese imediat, cu un binoclu mare. Emoţionat, în mers şi în mişcări, se camuflează după şevaletul lui Rembrand şi începe să privească, potrivindu-şi neabil binoclul, în direcţia indicată Lunei. Atitudinea lui marchează treptat o „atenţie mărită", care — în apogeul ei — e marcată printr-un gest. Îşi ia bascul de pe cap şi dă cu el de pământ. Apoi rămâne în extaz, ca o anexă inertă a binoclului. Luna a intrat în mare.)

REMBRAND *(intră, urcând scările, încărcat cu pachete. În buzunarele vestonului are sticle de vin şi, în braţe, pachete până sub bărbie. La început nu-l observă pe Alagrec. După ce depozitează însă pachetele pe masa din „sufragerie" şi răsuflă uşurat* îl vede):* Alagrec! Ce faci acolo?

ALAGREC *(trezit ca dintr-un vis, în primul somn):* Poftim?

REMBRAND: Ce faci acolo? *(Începe să-şi înfunde pipa.)*

ALAGREC: Mă uit.

REMBRAND: La ce? Trece vreun vapor spre America?

ALAGREC: Nu! Face domnişoara baie fără costum şi o păzesc să n-o vadă nimenea.

REMBRAND *(vine Ungă el):* Nu ţi-e ruşine, măgarule, să te uiţi la o femeie oare face baie, goală? Dă binoclul încoace! *(I-l smulge din mână.)* Asta e neruşinare! *(Începe să se uite atent. După o clipă.)* la pachetele alea şi du-le în cort. Nu trebuie să le vadă nimeni. Ai înţeles? *(Nu-şi dezlipeşte ochii de binoclu. Alagrec, cu regret şi invidie, oftează adânc, apoi ia pachetele şi intră în cort. Rembrand a intrat parcă în binoclu.)*

HUSSEIN *(intră ducând în mână* „ag*ăţat de cârligul profesional,* un *„lavrachi" enorm)*: Băngiur! Ce uiţi tu acolo, bre? Ce, ai uazut o balena de uacem ochii ca la broasca?

REMBRAND *(trezit din reverie):* Nu, dar măgarul ăla mic se uita la domnişoara noastră, care face baie fără

costum.

HUSSEIN *(foarte interesat):* Unde, bre?

REMBRAND: La locul nostru, după stânci... *(Pune binoclul pe marginea şevaletului.)* Ce generaţie, domnule! Complet lipsită, de pudoare... *(Se apropie indignat de Hussein.)* Sunt unele femei care nu trebuie văzute goale, decât de anumiţi ochi...

HUSSEIN: De pictor, uine uorba...

REMBRAND: Te cred. Asta e artă. Restul, e profanare!

HUSSEIN: Dai ochean, profanez şi Hussein puţin la arta!

REMBRAND *(observând peştele):* Dar ce e ăla din mână?

HUSSEIN: Lavrachi, bre! *(Mândru.)* Hussein prins pentru domnişoara... Astăzi, ziua la el estem...

REMBRAND: De unde ştii tu?

HUSSEIN: Grec ala mic spus la mine, aseară! Dar asta, mare secret.

REMBRAND: Ia uite, domnule! Şi mie, tot el mi-a apus şi s-a jurat pe ambele Americi, că nu-mi spune decât mie...

HUSSEIN: Şi la mine giurat tot alea doua America! Şi Hussein departe lai mare mers să pescuim cadou formos la domnişoara. Asta seara banchet uacem, bre! Douăzeci ani la el împlinim, douăzeci sui ca bem La noi.

REMBRAND: Ai văzut, domnule, ce copil perfid? O să-i rup urechile! *(Intră în cort.)*

HUSSEIN *(când vede că Rembrand a intrat bine în cort duce, ia binoclul de unde l-a pus Rembrand şi începe să privească în direcţia unde face baie Luna. După câteva clipe de joc, cu centrarea binoclului pe ochii lui, rămâne atent, nemişcat. Exclamă ca pentru el):* Ala bua! (*Adaugă câteva cuvinte de admiraţie, pe turceşte,* care *încheie.)* Ai-ai-ai-ai!

ZEISS *(intră încărcat cu pachete şi cu sticle de şampanie. Observă pe Hussein care e cufundat în „privit". E nedumerit, mirat. Trece până la „sufragerie" şi începe să se descotorosească de bagaje):* La ce te uiţi acolo, Efendi?

HUSSEIN *(dezmeticit şi el, vine spre Zeiss):* Aşa ceva

formos nu uazut, nici imbracat…

ZEISS *(continuă descotorisirea de pachete):* Dar cine e dezbrăcat?

HUSSEIN: El!

ZEISS: Care el?

HUSSEIN: Domnişor al nostru…

ZEISS: Şi nu ţi-e ruşine, eunuc bătrân, să te uiţi la aşa ceva? *(S-a degajat de tot.)*

HUSSEIN: Hussein nu eunuc. Ienicer estem când aşa ceva uedem.

ZEISS: Hai! Dă binoclul încoace, că pe urmă faci urcior la ochi şi n-am acid boric în cort, ca să te vindec. *(îl ia şi se uită şi el, lung, atent.)*

HUSSEIN: Noi ducem peşte la bucătăria… *(Ridică peştele.)* Aşa lavrachi, nu uazut tu, nici la pictura…

ZEISS *(atent la binoclu):* Bine, bine! Am altceva de privit acuma.

HUSSEIN *(intrând în cort):* Pentru ca tu neruşinat estem… nici ala pic ruşinea la obraz nu auem…

ALAGREC *(cu faţa de masă — o foaie de cort — şi cu vesela cortului. O ia spre masa din „sufragerie" şi începe să pună masa):* Dar ce e cu pachetele astea aici? Şi sticle de şampanie?

ZEISS: Am adus şi gheaţă! *(Jenat, nu se mai uită cu binoclul.)* Ai uitat că mi-ai spus, că azi e ziua domnişoarei!? Trebuie s-o sărbătorim! Sper că nu mai ştie nimeni de treaba asta. Te-ai jurat pe primul tău film, în America, că numai mie mi-ai spus…

REMBRAND *(iese din cort cu câteva farfurii de aluminiu în mână, pe care a pus cumpărăturile făcute; la subţioară, are sticlele. Hussein îl urmează, ducând alte farfurii într-o mână şi peştele agăţat de cealaltă):* Eeee! Lume nouă! Dar ce-ai terminat aşa devreme, astăzi?

ZEISS: N-am avut lumină bună, şi eu nici în fotografii nu neglijez arta…

REMBRAND: Văd că nu e niciun nor pe cer şi e o adevărată inflaţie de Boare…

ZEISS: Tocmai de-aia. E prea tare şi înnegreşte clienţii…
REMBRAND: Un motiv mai mult ca să iasă bronzaţi…
ZEISS: Da, dar nu arşi.. *(Uitându-se în farfurii.)* Dar ce-ai acolo?
REMBRAND: Nimic… Niţele icre negre… Două cutioare de sardele portugheze… Niţele măslinuţe Volo… Un pic de Rockforţel… O leacă de compot de piersici de California…
ZEISS: Ai desfăcut pachetele mele?
REMBRAND: Care pachetele tale?
ZEISS: Ale mele! Alea de colo… *(Se uită la ele şi le vede intacte)* A! Pardon! Ale mele sunt la locul lor. Dar, de unde ai tu toate astea?
REMBRAND *(pune tot ce-a adus pe scaunele din sufragerie):* De la băcănie…
ZEISS: Le-ai luat pe cont?
REMBRAND: Din contră. La negru…
ZEISS: Cu ce bani?
REMBRAND: Cu banii mei…
ZEISS *(alarmat):* De la cine ai furat?
REMBRAND: Am vândut tablourile…
ZEISS: Care tablouri?
REMBRAND: Cele trei, care lipseau de la socoteală, din expoziţia mea viitoare…
ZEISS *(se apropie de el):* Stai, stai, stai! Stai, domnule, niţel, să ne lămurim…
HUSSEIN: Eu nu mai putem stai. Lăsăm peşte şi mergem acasă, facem formos. Astăzi Hussein invitat suntem la masa la domnişor! Bre! Ala grec mic.. Luam peşte asta şi punem pe el fierbem. *(Dă peştele lui Alagrec şi arată pe Zeiss şi Rembrand.)* Băngiur! Peste un ceas Hussein la masa uenim. *(Pleacă.)*
ALAGREC: Cum fac peştele, domnu’ Zeiss?
ZEISS: Rasol.
REMBRAND: Prăjit!
ALAGREC: Dar ou maioneză, nu e bun?
ZEISS: E foarte bun, dar de unde avem maioneză?

ALAGREC: Mă priveşte… *(Intră în cort.)*
ZEISS: Ce sunt misterele astea, domnule? Emigrantul ăsta are maioneză… Tu ai parale…
REMBRAND: Ţi-am spus. Am vândut trei tablouri. Şi, ceea ce e mai surprinzător, le-am vândut pe preţul pe care l-am cerut.
ZEISS: Cui le-ai vândut?
REMBRAND: Nu ştiu. Acum o săptămâna, i-am dat trei tablouri lui Alagrec şi l-am trimis să le vândă la Mangalia… pe faleză! Drept care…
ZEISS: Pot să ştiu şi eu pentru ce îţi trebuiau bani?
REMBRAND: Ca să pot contribui şi eu la întreţinerea noastră. Nu uita că de trei zile suntem „unul” în plus.
ZEISS: Una, nu unul…
REMBRAND: Cu atât mai mult. O femeie nu poate duce regimul nostru şi nici tu nu poţi face singur faţă la toate cheltuielile, deşi văd că astăzi te-ai lansat ca un nabab. *(Gest spre cele aduse de el.)* Pot să ştiu şi eu în ce scop ai cărat o băcănie întreagă?
ZEISS: Presimţeam că o să fie cazul să te sărbătoresc…
REMBRAND: Şi şampania unde ai găsit-o? Eu am căutat în toată Mangalia şi n-am găsit nicio sticlă…
ZEISS: Am adus-o de la Constanţa prin curier special.
REMBRAND: Mă! Mi se pare că noi minţim amândoi… *(Un timp.)* Ţi-a spus ceva Alagrec?
ZEISS: Dar ţie?
REMBRAND: În orice caz, lui Hussein i-a spus sigur. Era să se înece ca să prindă, de ziua ei, un lavrachi…
ZEISS: Te pomeneşti că s-o fi amorezat turcul de ea…
REMBRAND: Cert! Şi ăla micul e mort după ea…
ZEISS: E şi frumoasă, plasticule, ce zici?
REMBRAND: E o perfecţiune… Şi misterul ăsta care o înconjoară o face şi mai atrăgătoare.
ZEISS: În orice caz, mâine, după ce trece ziua ei, trebuie să-l lămurim. Nu ştim cine e, de unde vine… Ce căuta noaptea în mare, aproape înecată…
REMBRAND: Ce ne-a spus ea nu stă în picioare… Cum o

să vrei să faci baie, pe lună. În rochie de seară?
ZEISS: Şi cu pantofi de fir în picioare!
REMBRAND: Şi cu colier de perle la gât!
ZEISS: Ştii că sunt veritabile! Le-am văzut eu…
REMBRAND: Când?
ZEISS: Când o aduceam în barcă, spre mal. Cu ocazia respiraţiei artificiale pe oare i-am făcut-o. Habar n-ai ce apă am scos din ea!
REMBRAND: În definitiv, poate făceai mai bine dacă *o* lăsai să se înece…
ZEISS: De ce?
REMBRAND: Dar e limpede, dragă, că asta a vrut să se sinucidă…
ZEISS: Cu atâta viaţă în ea? Nu cred. Mai repede, poate, a vrut s-o înece cineva…
REMBRAND: De ce?
ZEISS: Ştiu eu? O crimă pasională… Dar n-are fason de aşa ceva. E prea luminoasă, prea serafică. Alea care determină crimele pasionale au buzele groase, mâinile cu degete scurte, ochi de beladonă şi poarta centură…
ALAGREC *(intră venind din cort):* Eu zic sa pun masa, domnu' Zeiss…
ZEISS: Ideea nu e rea. Când ti veni domnişoara de la mare, să găsească totul gata…
REMBRAND: O mai fi având mult?
ALAGREC *(repede, cu un pas spre faleză):* Mă duc eu să văd…
ZEISS *(îl opreşte cu un gest):* Lasă să mă duc eu, că am obiectiv mai bun… Nu degeaba sunt fotograf!…
REMBRAND *(aproape comandând):* Nu se duce nimeni… Când o veni să vină sănătoasă!.. *(Privind pachetele*, *sticlele*, *masa.)* Cum aranjăm? Eu zic să punem totul pe masă şi fiecare se serveşte cu ce vrea…
ZEISS: Nu. Că prea face a bufet de gară.
REMBRAND *(lui Alagrec)*: Tu ocupă-te de băutură… De rest mă ocup eu.
ZEISS: Perfect! Alagrec! Sparge gheaţa şi pune şampania

la găleată…
ALAGREC: Imediat!
ZEISS: Şi pe urmă duci sticlele de vin la frigider.
ALAGREC: Unde?
ZEISS: Le îngropi în nisip, la marginea mării…
ALAGREC *(bucuros):* Da, imediat! *(Vrea s-o ia spre mare, înşfăcând câteva sticle.)*
ZEISS: Dar nu în partea asta. *(Arată în direcţia în care face baie aceasta.)* În partea cealaltă!
ALAGREC: Atunci, pun mai întâi şampania la gheaţă *(Lasă sticlele.)*

(Rembrand începe să aranjeze bunătăţile pe masă. Alagrec pune gheaţa în găleată şi aranjează vinul).

REMBRAND: Ia vezi, am pus tot? *(Un gest spre pachete.)*
ALAGREC: Mai lipseşte numai „maineza”… adică „maineză” şi ce-am cumpărat de la Mangalia.
REMBRAND: Cine?
ALAGREC: Eu!…
REMBRAND: Tu? Cu ce bani?
ALAGREC: Nu pot să spun… că e secret! *(O ia spre cort.)*
ZEISS *(iese din cort. Cu pachetele Lunei):* Ce e eu delicatesele astea, Alagrec?
ALAGREC: Este nişte alimente!
ZEISS: Şi cum au venit aici?
ALAGREC: Nu pot să spun, că mă omoară domnişoara…
LUNA *(înviorată de baie, intră şi se opreşte în capul scării de pământ):* Les chevaliers de la table ronde, salut!
REMBRAND: A fost bună baia?
LUNA: Nemaipomenită… O apă caldă, tandră, limpede, albastră!!… Dar de unde ştiţi că am făcut baie? *IE un pic alarmata. Către Alagrec cu panică crescută, fură exagerare.)* Nu cumva m-a văzut cineva?
TOŢI TREI: Nuuuuu!…
LUNA *(intrând în scenă)*: Ştiţi că l-am văzut pe Hussein trecând cu barca, chiar pe lângă locul unde făceam eu

pluta.

ZEISS: Ai văzut, bestia otomană?

LUNA: Noroc că l-am simţit şi m-am băgat la fund, imediat... *(Vede masa.)* Dar asta ce e?

REMBRAND: O masă pe care gazdele dumneavoastră — incidentale — au pregătit-o în cinstea... dumneavoastră.

LUNA *(decepţionată că i-au luat-o înainte, cu o privire bănuitoare spre Alagrec):* Observ că are proporţii de banchet... *(Privind.)* Icre negre... şampanie! Ce-nseamnă asta, domnilor? Aţi călcat, flagrant, regulamentul cortului...

ZEISS: Pardon!... *(Arătând spre masă.)* Peşte, legume şi fructe!

LUNA *(repede):* Phiuu! Am uitat să pun puiul la frigare... Alagrec, repede... Foc şi frigare...

ALAGREC: Am pregătit tot în spatele cortului, c-aici bate vântul şi mi-l pârpăleşte...

REMBRAND: Prin urmare, dumneata ai călcat regulamentul... Ne dai carne...

ZEISS: *(ca şi cum ar spune „de porc"):* Şi carne de pui!

LUNA: Şi, mă rog, de ce toate astea?

REMBRAND: Avem astăzi o dublă aniversare...

LUNA: Dar ce împliniţi?

ZEISS: Ne împlinim una din cele mai vii dorinţe... Să sărbătorim 20 de ani ai dumitale şi *trei zile de când te afli printre noi...

LUNA: Şt de unde ştiaţi că astăzi e ziua mea?

REMBRAND: De la dumneata!

ZEISS: Personal!

LUNA: De la mine? V-am spus eu că e ziua mea? Când?

ZEISS: Azi-noapte! Ai vorbit în somn!

LUNA *(nu crede):* Şi voi nu dormeaţi?

ZEISS: Cum o să dormim? Noi, toată viaţa am fost deştepţi.

REMBRAND: Te vegheam! *(Îşi spune replica cu o căldură specială.)* Îţi vegheam somnul.

ZEISS: Minte! Sforăia de parcă avea patru nasuri.
LUNA: Îmi pare rău că mi-aţi stricat surpriza... Dar. În acelaşi timp, sunt fericită că v-aţi gândit la mine... Dar maioneza mea, unde e?
ZEISS: Tot ce-am găsit în cort se află aici...
REMBRAND: Dacă nu sunt indiscret, de unde ai avut bani să cumperi toate bunătăţile astea?
ZEISS: Te-am pescuit fără niciun ban asupra dumitale, pe cât îmi amintesc!
REMBRAND *(cu poantă):* Că el ţi-a făcut şi percheziţie şi ştie.
LUNA: M-am împrumutat...
REMBRAND: De la cine?
LUNA: De la un bărbat.
REMBRAND: Ştiu de la cine! De la Hussein!
ZEISS: Te cred. Turcul plăteşte!
REMBRAND: Ţi-a adus şi un lavrachi, uite atâta de mare...
LUNA: Ah! Şi după baia asta. Mi s-a făcut o foameee!
REMBRAND: Să ne aşezăm la masă.
LUNA: Fără Hussein?
ZEISS: El vine, iavaş-iavaş! O ţuică însă. Putem să luăm înainte!
LUNA *(imitând pe Hussein):* Ala bun!...
REMBRAND: În orice caz, mă duc să-i dau o gură. E un loc pe faleză, de unde dacă strigi, se aude drept în curte la Hussein...
ZEISS: Şi eu mă duc să scot ţuica din pivniţă... *(Ies amândoi, în direcţiile anunţate.).*
ALAGREC *(care, între timp, a ieşit cu puiul, reintră venind de după cort):* Îl facem şi cu mujdei de usturoi?...
LUNA: Ia vino-ncoace, Yankeule... *(Alagrec se apropie, se uită cu oarecare jenă.)* De ce m-ai trădat?
ALAGREC *(pleacă ochii):* Eu? Eu nu-mi trădez prietenii niciodată...
LUNA: Mi-ai făgăduit că nu spui nimănui că astăzi e ziua mea! De ce nu te-ai ţinut de cuvânt?
ALAGREC: Pentru că... *(Se opreşte încurcat.)*

LUNA: De ce? Spune...
ALAGREC *(simţindu-se vizat):* Sau cu alte cuvinte, atinge-l, cârnule!
LUNA: Nu vrei să-mi spui de ce?
ALAGREC: Parcă dumneavoastră nu ştiţi!
LUNA: Nu, nu ştiu nimic! Jur!
ALAGREC: Nu se poate să nu fi băgat de seamă...
LUNA: Ce?
ALAGREC: Că amândoi sunt îndrăgostit de dumneavoastră! Şi ce îndrăgostiţi! *IE* morţi! *IE* defuncţi! *(Spune replica cu dezgust.)*
LUNA *(amuzată):* Îndrăgostiţi de mine? Şi încă amândoi?
ALAGREC: Şi nu numai ei! Mai sunt şi alte „persoane”.
LUNA: Cine? Aicea nu suntem decât noi!
ALAGREC: Da’ turcul? N-aţi văzut că de trei zile, de când sunteţi aici, umblă numai cu şalvarii ai noi în barcă şi îşi face şi freza? Se dă cu untdelemn de floarea soarelui pe păr.
LUNA: N-am observat, fiindcă nu ştiam cum se purta înainte!
ALAGREC: Înainte? Avea turul şalvarilor cu răsuflătoare şi în păr avea midii şi melci de mare. Şi domnu’ Zeiss! Unde s-a spălat el pe dinţi de trei ori pe zi? Că, până acum trei zile, era tubul plin şi acum a ajuns armonică... Şi celălalt, se rade în fiecare zi. Şi ieri, l-am prins eu. Când îşi da cu odicolon pe gât, după baie... *(Creşte în parapon.)* S-au smintit amândoi... Şi, cum rămâne unul cu altul, încep să se înţepe. Şi nu ca înainte cu acul... Acuma îşi bagă andreaua... Şi sunt şi geloşi. Unul pe altul şi ăla pe celălalt.
LUNA: Astea sunt copilării...
ALAGREC: Copilării? *(Ca un argument definitiv.)* Ieri s-au făcut întâi tâmpiţi şi, pe urmă, domnu’ Zeiss i-a zis lui domnu’ Dan că e pictor de firme... Şi domnu’ Dan i-a spus lui domnu’ Zeiss că e ratat...

(În timpul scenei dintre Luna Alagrec, s-a auzit mereu

strigătul lui Rembrand care chema pe Hussein.)

REMBRAND *(intră):* A pornit cu barca! În două minute e aici… Pe jos ajungea şi mai repede…

ZEISS *(intră cu ţuica):* Am trecut prin emoţii groaznice. Nu găseam ţuica… Alagrec! Ceşcuţele, te rog! Cinci!

ALAGREC *(ia de pe masă cinci ceşcuţe de pământ, le pune pe o farfurie şi vine cu ele).*

ZEISS *(le umple şi Rembrand împarte. Când toţi sunt cu ceaşca în mână, închină):* În sănătatea dumitale! Fiică a mării, a nopţii şi a misterului.

REMBRAND: Să „ne trăieşti”! *(Apasă pe „ne” şi o priveşte în ochi.)*

LUNA: Noroc! Şi vă mulţumesc, vouă şi întâmplării, pentru cea mai frumoasă aniversare din viaţa mea… *(Priveşte pe Rembrand în ochi.)* „Să-mi” trăiţi!… *(Bea.)*

HUSSEIN *(intră cu un pachet în mână, se apropie emoţionat de Luna şi i-l oferă):* Pentru ziua la tine, Hussein oferim asta cadou… Sa traisi şi sa fim fericişi, că fata formos estem… *(Lui Alagrec.)* Pune suica, bre! *(Alagrec îl serveşte.)* Noroc, bre! *(Închină şi bea.)*

LUNA *(în timpul acesta, desface pachetul, din care scoate un fes şi o pereche de papuci turceşti):* Vai, ce frumuseţe de fes! Şi papuci…

HUSSEIN: Asta nu papuci… Asta iminei… Doua sute de ani auem la el şi asta fes, o suta cincizeci…

LUNA: Hussein… Vino să te sărut… *(Ceea ce şi face.)*

HUSSEIN *(după sărutare):* Ala bun!…

REMBRAND *(se duce la şevalet şi ia tabloul):* Şi, mie, te rog să-mi dai voie să-ţi ofer acest portret…

LUNA: Dar mă răsfăţaţi prea mult. Mulţumesc din suflet…

ZEISS: Păcat că nu seamănă la gura. Nu e gura dumitale… *(Arătând spre. Tablou.)* Aici e o gură fără viaţă… N-are căldura sărutului în ea. Ca o floare care n-a cunoscut încă roua.

REMBRAND: Fiindcă nu e terminat. Într-o singură şedinţă, e gata… *(Alagrec dispare încet, spre mare.)*

ZEISS: Îmi pare rău că nu pot să-ţi ofer nimic... în afară de modestul meu omagiu... A! Pardon! Am şi eu ceva pentru dumneata. *(Dispare în cort ţi vine imediat cu o broască ţestoasă în mână.)* îmi daţi voie. Să vă ofer pe tovarăşa mea de insomnii. *(Priveşte broasca.)* Domnişoara Fulvia, de profesiune broască ţestoasă, şi domnişoara... *(Se opreşte.)* Regret, dar nu-ţi cunosc numele...

LUNA: Ce importanţă are!... Numele meu a dispărut odată cu vechea mea existenţă... Datorită dumitale, m-am născut a doua oară, acum trei zile, şi sunt încă nebotezată. Găsiţi-mi un nume... Hai! Repede... *(Toţi se gândesc.)*

HUSSEIN: Eu naş la el, bre! Tu găsit la el în mare, noaptea, la luna. E! Luna punem nume la el, bre.

REMBRAND: Luna? Nu e rău...

LUNA: E adorabil. Dumneata ce părere ai?

ZEISS: Eu sunt în eclipsă totală de fantezie... Dar Luna e foarte frumos...

REMBRAND *(închină, punând un rând nou de ţuici):* Atunci, pentru răsăritul dumitale... *(Beau toţi, după ce ciocnesc. Alagrec vine cu un bucheţel ac flori de câmp şi se apropie de grup.)*

ZEISS: Unde ai fost, mă?

ALAGREC: Să culeg un cadou pentru domnişoara, *(li oferă florile.)*

HUSSEIN: Ala bun! Ca de la inima estem.

CORTINA

TABLOUL 3

Imediat după lăsarea cortinei, în scenă se aude, executat la muzicuţe, „Karakîz”. Ritmul dansului e marcat de un sunet curios, un sunet asemănător aceluia pe care îl fac nucile răsturnate din saci. Cortina se ridică imediat ce schimbările din scenă sunt gala. Acţiunea tabloului 3 se petrece în continuare, seara pe la zece. La ridicarea cortinei, Zeiss, Rembrand şi Alagrec aşezaţi la masă, cântă din muzicuţe, atenţi mai mult la Luna, decât la melodie. Hussein, băut bine, e în picioare şi le ţine ritmul cu un ciur de mălai, transformat în tamburină şi garnisit cu scoici pe de margini (de unde şi sunetul de care vorbeam mai sus.) Luna, în mijlocul scenei, cu faţa la public, dansează un dans „à la turca”, improvizat ad-hoc, pe melodie. Are fesul pe cap şi imineii in picioare. Şi-a desfăcut părul ca o cadână, şi-a „şalvarit” pantalonii băieţeşti pe cât a putut şi, sumeţindu-şi un pic cămaşa băieţească, la talie, şi-a dezgolit un fulger alb şi neindecent de piele. Masa se află într-o dezordine care trădează petrecerea prelungită, de la dejun. Sticlele sunt goale, mâncărurile sfârşite, fructele răvăşite. În parul de lângă „sufragerie”, e aprins un felinar destul de puternic. Un altul, mat discret, e aprins la cort. Cerul e înnourat, marea — înecată în tenebre.

LUNA *(ostenită, termină dansul):* Nu mai pot!... *(Face o reverenţă comică. Toată lumea aplaudă. Hussein îşi dă cu ciurul în cap în chip de aplauze.)*

HUSSEIN: Ai, ai, ai, ai. Ai! Brava!... Brava, bre!

REMBRAND: Bravo! *(Aplaudă cel mai ostentativ, spre ea.)*
ZEISS: Foarte frumos! *(Aplaudă mult mai rezervat.)*
ALAGREC *(căzut în transă, de adoraţie):* Fir-ai a dracului să fii de viaţă!
ZEISS: De ce, mă? Vorba cântecului: „Decât o viaţă amară, mai bine să trăieşti”...
LUNA: Daţi-mi ceva să beau... Şampanie!...
REMBRAND: Şampanie nu mai avem...
LUNA *(se aşază):* Nu e nimic! Vin! *(Rembrand şi Alagrec se reped s-o servească. Serveşte primul. Apoi pune şi în paharele celorlalţi.)*
HUSSEIN *(vine şi el şi se aşază la masă):* Dai la Hussein, bem din ciur. Astăzi Hussein uacem ce nu aucut toata viaţa... *(Îşi ia paharul pe care i-l umple.)* A la boneur, digranda, băngiur şi mersi... *(Bea. Când să-i toarne şi lui Alagrec, acesta acoperă paharul cu mâna.)*
ZEISS: Tu nu mai bei?
ALAGREC *(cleios):* Exclus... Da’ o ţigară, servesc...
LUNA: Adevărat! Ţigări! *(Zeiss le oferă şi aprind toţi. Fumează toţi, câteva clipe.)*
LUNA *(privind spre mare):* Astă-seară văd că luna ne-a tras clapa...
REMBRAND: Dacă te avem pe dumneata printre noi, se simte de prisos.
ZEISS: Sigur! O lună merge la casa omului... Dar două...?
LUNA: E un spirit sau un avertisment? Ţi-e teamă să nu mă eternizez aici?
ZEISS: Nu e nevoie să mai insişti. A fost un spirit.
REMBRAND: Prost...
LUNA *(lui Rembrand):* Mai vreau să beau...
REMBRAND *(toarnă):* Ştiţi că asta e ultima sticlă şi e pe terminate şi ea?
LUNA: Vaaai!...
ZEISS: Într-un sfert de ceas, vom avea vin.
LUNA: De unde?
REMBRAND: De la orice restaurant din Mangalia. Suntem doar la doi paşi... Te duci cu barca lui Hussein?

ALAGREC *(care se uită fix spre mare):* Să nu vă duceţi cu barca, domnule Zeiss.
ZEISS: De ce?
ALAGREC: O să fie furtună pe mare...
ZEISS: Bine, Magellan! Dă-mi trei sticle goale...
ALAGREC: Merg şi eu cu dumneavoastră să vi le duc.
REMBRAND: Foarte bine. În doi, trece timpul mai repede...
ZEISS *(privind către Luna şi Rembrand):* Sau mai încet. Depinde cum îl întrebuinţezi. *(Către Alagrec.)* Tu stai aici şi, până mă întorc eu, mai faci un rând de cafele...
LUNA: Excelentă idee...
ZEISS: Lui Abdul Hamid să i-o faci fără zahăr.
HUSSEIN: Cu zahàr, cu zahàr uacem pentru Hussein. Hussein nu beat estem. Hussein uisam! Uacem la el dublu cafea.
ALAGREC: Poftiţi sticlele...
ZEISS: Dă-le încoace, cu găleată cu tot, să cumpăr şi gheaţă...
ALAGREC *(îi dă găleata cu sticlele*). Poftiţi!
LUNA: Şi vino repede, repede de tot...
REMBRAND *(glumind):* Trap...
ZEISS: Da, coane! *(Pleacă cu găleată*. *După puţin timp*, *se aude*, *fluierând până se pierde*, *valsul leit-motiv.)*
REMBRAND *(lui Alagrec):* Hai, nu mai moţăi... Du-te şi fă cafelele...
ALAGREC *(ursuz):* Imediat. *(Alagrec către Luna*, *plecând.)* Pe a dumneavoastră o fac mai dulce, nu? Cu trei!
LUNA: Nu, fă-mi-o amară de tot. Cu patru bucăţele. *(Alagrec iese. O pauză mică.)*
REMBRAND: Mai vrei o ţigară? *(Îi oferă.)*
LUNA: Mersi... *(I-o aprinde. Pauză. Fumează amândoi*, *privind spre mare. În zare scapără un fulger*, *depărtat.) A* fulgerat!
REMBRAND: Mi se pare c-o să aibă dreptate Amerigo Vespucci... O să fie furtună pe mare... Fulgeră dinspre sud...
LUNA: N-am văzut niciodată o furtună la mare... Trebuie

să fie nemaipomenit de frumos... Cerul spintecat de fulgere albe... Marea *(privind-o)* imensă, neagră, jucându-şi balaurii lichizi cu spinările crispate, sub bicele de apă, repezite deasupra.

REMBRAND: Şi-apoi mugetele din adâncuri... Cântecul acela fascinant şi sinistru al fundurilor răzvrătite, pornite impetuos spre suprafaţă... *(Fulgeră.)*

LUNA: A fulgerat iarăşi... Vrei să facem o plimbare cu barca?

REMBRAND *(foarte puţin încântat de propunere)*: Acuma? Cred că nu e tocmai momentul potrivit. Şi-apoi ca să fiu sincer, sunt un foarte prost vâslaş...

LUNA: Nu e nimic. Vâslesc eu. Tot vream de mult să învăţ.

REMBRAND *(moale de tot, cu panică continuă):* Mă rog! Te previn însă că nu avem niciun colac de salvare. Nici măcar pe Zeiss.

LUNA *(repede):* N-ai nicio grijă... „Acum", nu mă mai înec...

REMBRAND: Cu ce ton ai spus „acum"!!

LUNA *(visează):* Cu tonul omului care s-a înecat o dată şi ştie cum e. Şi-apoi acuma, am o poftă nebună să trăiesc.

HUSSEIN *(din somn):* Barca nu voie estem plimbam. Ala mâine... Acuma purtuna uenim. Ala nu bun...

REMBRAND: Putem face o plimbare pe malul mării, mai bine.

HUSSEIN: Ala bun... *(Readoarme.)*

LUNA: Bine. Fie şi pe malul mării...

(Pleacă amândoi spre mare. În clipa în care încep să coboare, intră în cort Alagrec cu cafelele. Îi vede, pune cafelele pe masă şi se ia tiptil după ei, până dispare.)

HUSSEIN *(singur, trezit de aburul cafelelor din faţă, deschide ochii şi începe să le bea, pe rând, pe toate patru, sorbindu-le sonor şi amplu. Apoi pune ceştile cu gura în jos ca „pentru ghicit"):* Ala bun! Acuma ghicim

la ei, cine cafele baut!

ALAGREC *(revine abătut, amărât, gelos. Fără să observe ce-a făcut Hussein fi crezându-l adormit, scoate petecul de jurnal din buzunar, îl despătureşte, şi vrea să-l rupă spre a-şi manifesta gelozia şi „dezgustul de viaţă. Înainte însă, aşa cum îl ţine, desfăcut, sub lumina felinarului de deasupra, vrea să-l sărute. Îl apropie de gură şi ochii îi rămân pironiţi în gazetă... Se ridică brusc şi se înalţă, cât mai mult, spre lumina ca să poată citi. Treptat ce citeşte, figura lui capătă o înseninare plină de satisfacţie. Bate pe umăr pe Hussein până îl trezeşte):* Nea Husseine! Nea Husseine! Nea Effendi! Deşteapta-te că am dat lovitura... Am aflat secretul! Ghelburda!

HUSSEIN: Eu nu auem secret, bre...

ALAGREC: Secretul domnişoarei, nu al dumitale... Am aflat cine e! Scrie aicea în jurnal... Ascultă! *(Începe să citească.)* „Misterioasa dispariţie a unei domnişoare — în noaptea de 21 a.c., în cursul unei plimbări de agrement, cu yachtul «Năluca», proprietatea cunoscutului armator constănţean Colea Stamatopol, în timp ce nava se întorcea spre Constanţa, din motive şi în împrejurări care nu se cunosc până în prezent, a dispărut de pe puntea sus-numitului yacht, d-ra Liliana Roiu, fiica defunctului consilier de casaţie Dimitrie Roiu. Nimeni din cei prezenţi la bord n-a putut da niciun fel de explicaţie cu privire la această senzaţională dispariţie. Autorităţile care cercetează acest caz curios, exclud posibilitatea unei sinucideri sau a unei răpiri romantice — cum s-a crezut la început — şi înclină către ultima ipoteza şi anume aceea a unui accident, care a costat viaţa frumoasei şi nefericitei domnişoare...” Ai înţeles, nea Husseine? Ai priceput?

HUSSEIN: Nimic nu priceput. Parca citeşti turceşte, bre! Vorbeşte româneşte, ca asta pricepem mai bine. Eu uacut şcola romanesc... *(Se ridică somnoros, răzbit de băutură. Fulgerele continuă, fireşte, tot timpul, până la*

indicaţia specială de încetare.) Acuma Hussein plecam acasa... Batrân estem, somn estem. Beat estem... Mergem culci... Băngiur...

ALAGREC: Noapte bună...

HUSSEIN *(pleacă, cântând pe mormăite):*

Ca un glob de aur
Luna-i strălucit
Şi la iarba verde
Oştile-ai culcat.

(Alagrec, după ieşirea lui Hussein, împătureşte cu grijă petecul de ziar, îl pune în buzunar, apoi se duce spre mare şi se uită cu atenţie, căutând să desluşească în noapte pe cei doi plecaţi să se plimbe.)

ZEISS *(intră cu găleata, cu gheaţă şi vin. Mirat că nu vede pe nimeni, trece la masă şi lasă găleata):* Alagrec! Ce faci acolo?

ALAGREC: Mă uit cum fulgeră...

ZEISS *(în timp ce îşi toarnă un pahar cu vin):* Dar Rembrand unde e?

ALAGREC: A plecat să se plimbe la mare, cu domnişoara.

ZEISS: De mult?

ALAGREC: Imediat ce aţi plecat dumneavoastră! Domnişoara voia sa se. Plimbe cu barca, dar dumnealui i-a fost frică... Laş! *(Ca pentru el.)* Crai laş!

ZEISS: Ea i-a propus plimbarea?

ALAGREC *(cu regret):* Da.

ZEISS: Noroc! *(Bea.)*

ALAGREC *(observându-l că e îngândurat):* Dar lasă! Nu e nimic, domnule Zeiss! Avem şi noi loviturile noastre...

ZEISS: Ce lovitură?

ALAGREC: Am aflat cine e domnişoara şi cum a ajuns aici. Ştiu tot.

ZEISS: Tu? De unde?

ALAGREC: Din presă! *(Scoate jurnalul şi i-l dă. Zeiss se dă*

spre lumină şi începe să citească. În timp ce Zeiss citeşte, *Alagrec cu „mimică”.)* Pot să servesc şi eu puţin lichid? *(Gest spre sticlă.)* Din cauza băuturii, mi s-a făcui sete. *(Preocupat de lectură*, *Zeiss îi face un gest de îngăduinţă*. *Alagrec îşi toarnă şi bea.)* Phuuu! Dar tare e! Focul lui Ardei!

ZEISS *(termină lectura):* Va să zică, misterul s-a lămurit! *(Dă replica cu oarecare regret.)* Şi, deci, trebuie luate măsuri în consecinţă. *(Vrea să bage jurnalul în buzunar.)*

ALAGREC: Să nu mi-l pierdeţi, domnu’ Zeiss... Tiu foarte mult la ziarul ăsta.

ZEISS: Mâine poţi să-ţi cumperi zece.

ALAGREC: Exclus! Eu ţin numai la bucăţica asta de ziar.

ZEISS: De ce?

ALAGREC *(încurcat):* Aşa! De noroc!...

REMBRAND *(intră singur):* Ai sosit?

ZEISS: Luna unde e?

REMBRAND: A apus!

ZEISS: Unde a rămas?

REMBRAND: Să facă plajă, la fulgere! A ţinut să rămână absolut singură...

ZEISS: Nu trebuia s-o laşi.

REMBRAND: De ce?

ZEISS: Fata asta nu trebuie să rămână niciodată singură. Mai ales noaptea şi lângă mare.

REMBRAND: N-am ce sa-i fac! Dacă nu ştie ce vrea!

ZEISS: Din contră, cred că ştie foarte exact. Du-te şi ad-o încoace.

REMBRAND *(se aşază şi îşi pune vin):* Nici nu mă gândesc... Ce se aude cu cafelele alea, coane Columb?

ALAGREC: Gata! Le-am adus... *(Când să le servească*, *observă că sunt băute.)* Le-a băut turcul în somn, pe toate. Şi altă cafea nu mai avem...

ZEISS: Du-te de caută în sacul meu. Am nişte cafea în cutia de pudra. *(Alagrec iese*. *Zeiss se aşază şi el şi îşi pune vin.)* V-aţi certat?

REMBRAND: Cine?
ZEISS: Voi!
REMBRAND: Cum să ne certăm? Dar nu pot să sufăr femeile care îşi închipuie că orice bărbat e o jucărie în mâinile lor...
ZEISS: Te-ai „dat” la ea?
REMBRAND: Eu? Nici gând...
ZEISS: Ba da! Nu ţi-a mers însă, şi frumosul din tine, cuceritorul, s-a vexat.
REMBRAND: Mă plictiseşti! Şi tu şi ea.
ZEISS: Ştii că misterul s-a lămurit. Luna şi-a recăpătat identitatea pământească... Citeşte! *(Îi dă petecul de ziar. Rembrand citeşte, spre lumină. Luna apare şi auzind replicile celor doi, se ascunde şi ascultă neobservată.)*
REMBRAND: Liliana Roiu! *(A terminat. Pune petecul de ziar pe masă.)* Mi se pare foarte curios.
ZEISS: După rochia de seară în rare am pescuit-o, înseamnă că pe yacht era o petrecere.
REMBRAND: Probabil ca băuse mai mult... A făcut o mişcare greşită...
ZEISS: Nu, nu, nu! Eu sunt convins că fata asta a vrut să se sinucidă!
REMBRAND: Treaba ei. Vorba e, ce facem noi acuma? Ii spunem că ştim sau lăsăm misterul să planeze mai departe?
ZEISS: Dacă ea ţine să-l păstreze! O aventură ca asta nu se trăieşte de două ori în viaţă... într-o noapte cu lună, valurile aduc o fată la ţărm...
REMBRAND: Pardon! Tu ai adus-o, nu valurile...
ZEISS: N-are importanţă cine! Totul e că fata asta a picat între noi din cer. În rochie albă, ca un pescăruş rănit în aripă.
REMBRAND: Cred că mai repede e rănită în suflet...
ZEISS: Nu ştim cine e, nici de unde vine! Ştim numai că prezenţa ei este o realitate luminoasă, caldă... Că ea e, între noi (ca un flacon de parfum tare, cu dopul

desfăcut.

REMBRAND: De aia cred că ar fi cazul să se evaporeze mai repede. Or să urmeze anchete, declaraţii... Şi, între acestea, liniştea noastră s-a dus...

ZEISS: Spune drept, dacă astă-seară te-ar fi lăsat s-o săruţi, fiindcă sunt convins că ai încercat s-o săruţi, tot de părerea asta ai fi fost?

REMBRAND: Nu cumva vrei să spui că sunt amorezat de ea?

ZEISS: Asta n-ar fi nimic. Dar am impresia că şi ea te place pe tine. Dacă i-ai fi fost indiferent, te lăsa s-o săruţi...

REMBRAND: În cazul ăsta îmi pare rău că nu i-am fost indiferent. Are o gură!!

ZEISS: Pe care n-ai putut s-o redai în tablou...

REMBRAND *(bea):* Eşti gelos?

ZEISS: Taci, măi, pictor de firme!...

REMBRAND: Ratatule!

ALAGREC *(intră din cort):* Nu e niciun pic de cafea în pudră.

ZEISS: Cu atât mai bine! Mă duc să beau una la Mangalia. *(Se ridică.)*

REMBRAND: Şi eu mă duc să mă plimb pe faleză, până mâine dimineaţă. *(Se ridică şi „încep" să plece amândoi, în direcţii opuse.)*

ALAGREC: Dacă vine furtuna, unde vă fac paturile?

ZEISS: Eu nu mai dorm acasă, în niciun caz... *(Pleacă.)*

REMBRAND: Nici eu... *(Pleacă.)*

ALAGREC: Şi dacă domnişoara întreabă de dumneavoastră, ce să-i spun?

ZEISS: Să-i spui: Somn uşor!...

(Au ieşit amândoi. Unul fluierând valsul leit-motiv şi, celălalt. „Karakâz"... Fulgerele au scăzut între timp. Abia se mai zăreşte câte unul depărtat, palid. Furtuna a trecut. Încep să apară primele stele pe boltă şi cerul începe să se lumineze la orizont, livid, ca după o criză de cord. Huna

iese din ascunzătoare. E tristă de moarte. Merge încet, cu gândul împrăştiat, sau foarte încâlcit în ea. Se vede că în timpul scenei dintre cei doi a luat o hotărâre. Vine şi se aşază la masă. Îşi aprinde o ţigară.)

ALAGREC: A fost frumos la plimbare? *(O întâmpină.)*
LUNA: Nu. *(Un timp.)* Fumez ţigara asta şi mă duc să mă culc... Mor de somn. *(Priveşte spre mare.)* Uite! S-a înseninat...
ALAGREC: A trecut furtuna spre Constanţa... Era cât pe aci să izbucnească şi la noi...
LUNA: Am observat!... *(Alt timp.)* Ascultă, Alagrec... Drumul ăsta *(arată în direcţia opusă Mangaliei)* unde duce? ALAGREC: Spre Ilanlic...
LUNA: Atunci, celălalt e drumul spre Mangalia?
ALAGREC: Da...
LUNA: Şi e distanţă mare până în oraş?
ALAGREC: Nici zece minute... *(Încep sa se strecoare din nori primele pale de lună.)*
LUNA: Uite... Iese şi luna!... Cred că acuma putem stinge felinarele. *(Se ridică.)* Tu stinge-l pe ăsta şi eu îl sting pe cel de la cont... Adică îl iau cu mine înăuntru până mă dezbrac să mă culc... Noapte bună, Alagrec... *(Îl priveşte cu tandreţe.)* Şi să ştii că îmi eşti foarte drag.
ALAGREC: Este un ce absolut „identic”.
LUNA: Acum, culcă-te şi tu!
ALAGREC: Vreau să strâng întâi... *(Gest spre masă.)*
LUNA: Nu, nu! Strângem amândoi, mâine dimineaţă. Acum trebuie să te culci.
ALAGREC: Pentru dumneavoastră fac şi gestul ăsta...
LUNA: Atunci, pe mâine... *(îi face un gest drăguţ cu felinarul şi intră în cort.)*
ALAGREC *(cu un gest după ea):* Un moment. Să iau ce trebuie, ca să „fac paturile”.
LUNA: Te ajut şi eu... *(întră cu Alagrec în cort.)*

(Zeiss apare cu discreţie, din direcţia în care plecase.

De asemenea şi Rembrand, din direcţia lui. Intrarea amândurora. Din cauza prudenţei pe care o aplică amândoi, trebuie să apară comică, dar fără şarjă, până în clipa când se surprind unul pe celălalt.)

REMBRAND: Eram sigur c-o să te întorci din drum.
ZEISS: Şi eu tot aşa! De aia te-am şi pândit!
REMBRAND: Şi mai susţii că nu eşti mort după ea?
ZEISS: Eram numai curios să văd cât eşti tu de căzut la ea. Şi de sincer cu mine.
REMBRAND: Bravo, domnule! Felicitările mele! *(La apariţia Lunei cu Alagrec, cei doi se ascund.)*

(Alagrec iese din cort cu saltelele de papură, cu perne care se umflă cu aer etc. O parte din bagaj îl duce Luna în braţe.)

ALAGREC *(Lunei):* Lăsaţi! Acuma aranjez eu tot. *(Pune lucrurile din mâna lui jos fi le ia pe cele din braţele Lunei.)*
LUNA: Astă-seară aş fi vrut să le fac eu paturile!... *(Rămâne o clipă visătoare pe replică.)* Mi-e prea somn însă. Noapte bună, Alagrec!... *(Intră în cort.)*
ALAGREC *(privind-o liric, dar discret):* Noapte bună, domnişoară! Şi „mâine" cu bine! Mâine...

(Oftează, apoi se apucă să „facă paturile". Întinde saltelele de papură, umflă pernele, pune câte un felinar şi chibrituri la căpătâie, apoi se lungeşte pe pătucul lui. Aprinde o ţigară. Visează în fum şi de câte ori întoarce capul în direcţia cortului, oftează. Scena este în întuneric. Dar răsare luna. Şi, în bătaia ei, luminează portretul Lunei, ca un reflector. Alagrec ia o decizie „virilă". Stinge ţigara, se ridică şi se îndreaptă spre tabloul Lunei pe care-l sărută, adică o sărută, pe gură. Murdar de vopsea pe buze, are, în primul moment, intenţia să se şteargă cu mâneca. Renunţă surâzând urni gând, începe să-şi

mănânce, cucernic, vopseaua de pe gură, zicând: „Buzele ei!...” Trece apoi la locul lui şi se culcă, prefăcându-se că începe să sforăie. Agitat de presentimente, deschide ochii şi, din cina în când, priveşte — în panică — spre cort.

Dinspre localurile de noapte ale oraşului, vântul aduce sunetele unei orchestre de jaz. O pauză, de atmosferă. Un duet abil între jaz şi sforăituri, deasupra căruia ochii lui Alagrec se plimbă, ca doi păianjeni nocturni, pe nevăzute fire de presimţiri. Luna iese din cort îmbrăcată în rochia de seară cu care a fost pescuită. Aprinde o ţigară la felinarul pe care-l are în mână şi pe care îl stinge imediat, după aceea. Luna e luminată de lună. Alagrec, pe furiş, îi urmăreşte toate mişcările. Luna se vede că regretă hotărârea pe care a luat-o, şi lucrul acesta se observă din felul cum fumează, cum se mişcă, cum priveşte tot de ceea ce se desparte. Porneşte la drum cu ţigara aprinsă. Merge încet, ca un om fără grabă şi fără itinerar. Ocoleşte cortul şi dispare în culise. În aceeaşi clipă, răcnetul lui Alagrec sfâşie tăcerea.)

ALAGREC: Pleacă! A plecat!

ZEISS *(intră repede, după câteva clipe, ca şi Rembrand, din partea lui):* Cine? *(Alagrec e în picioare, înţepenit.)*

ALAGREC: Domnişoara!... *(Un gest fără replică indică direcţia în care a luat-o Luna. Apoi, izbucnesc lacrimile... Calde, abundente, copilăreşti. Se aşază prăbuşit în el însuşi, la locul lui. Rembrand a şi luat-o la fugă în direcţia gestului făcut de Alagrec.)*

ZEISS *(renunţă să facă acelaşi lucru. Se aşază pe un scăunel):* Nu plânge, amirale, că dai apă la şoareci şi se prăsesc la cort!... *(Rembrand se întoarce cu Luna de mână.)...* Evadata a fost prinsă!... *(Luna tace şi se aşază pe alt scăunel. Fumează. Rembrand la fel. O pauză, în timpul căreia, toţi trei fumează. Alagrec, ultimul, îşi aprinde şi el o ţigară răsucită, rămânând discret, la locul unde se află.)*

ZEISS: De ce ai vrut să fugi?

LUNA *(cu o mare sinceritate):* Fiindcă am înţeles că nu mai pot rămâne. *(Pauză.)* Ştiu că aţi aflat cine sunt, că *(surâde amar)* autorităţile mă vor căuta şi, desigur, mă vor găsi. Trebuie să mă gândesc şi la asta. Şi voi ar fi trebuit să vă gândiţi...

ZEISS: N-am vrut...

LUNA: Acuma însă, fiind descoperită... farmecul s-a transformat într-un simplu fapt divers, care nu mai e de resortul fanteziei, ci al poliţiei...

REMBRAND: Aşa pusă chestiunea, cred că ai dreptate...

LUNA: Şi deci, trebuie să plec...

ZEISS: Da, dar nu să fugi!

LUNA:...Vă rog să mă iertaţi... Ajunsă acasă aveam intenţia să vă mulţumesc, într-o scrisoare, pentru tot ce-aţi făcut pentru mine...

ZEISS: Cred că familia dumitale o să acorde şi o „bună recompensă" celui care te-a pescuit din apă... Să nu uiţi că sunt eu...

LUNA: Asta n-o să uit niciodată... După cum, niciodată, n-o să uit zilele petrecute aici, cu voi...

REMBRAND *(plat):* Sper că la Bucureşti, o să ne mai vedem...

LUNA: Abia aştept să vă revăd şi acolo.

ALAGREC: Pe toţi?

LUNA: Da, pe toţi trei.

REMBRAND: înainte de a pleca, sper să ne spui şi nouă cum ai ajuns de pe yachtul lui Stamatopol în valurile Mării Negre...

LUNA: Un simplu accident.

ZEISS *(calm, definitiv):* De ce ai vrut să te sinucizi?

LUNA *(după o pauză, simţindu-se atacată de front şi vrând să pareze):* De ce eşti atât de sigur că am vrut să mă sinucid?

REMBRAND: Ai vrut să te sinucizi? Serios?

LUNA *(pe un ton net şi fără emfază):* Foarte serios!... *(Acuma nu mai glumeşte.)* Şi, dacă povestea mea vă interesează...

ZEISS: Ne interesează! Poveste de dragoste?

LUNA: Poveste de viaţă, mai repede. Şi când vrei să mori, te hotărăşti repede fără să ştii precis de ce... Pui piciorul pe un colac de frânghii care îţi vine sub paşi, deschizi braţele în faţa mării şi porneşti în gol, cu ochii închişi. Apoi. Simţi un fior rece şi înspumat care te învăluie şi te leagănă în miile de şoapte ale adâncurilor şi, pe urmă, te trezeşti într-un cort, în care miroase bine a tutun de pipă, lângă trei domni pe care nu-i cunoşti şi care îţi surâd totuşi, ca nişte vechi cunoştinţe...

REMBRAND: Măritată?

LUNA: Am fost numai logodită...

REMBRAND: Erai încă logodită şi în seara sinuciderii?

LUNA: Nu e nevoie să-mi pui întrebări „meşteşugite". *(Lui Zeiss.)* Vrei să-mi dai o ţigară? *(Zeiss îi dă o ţigară. Rembrand îi dă foc.)* În primul rând, trebuie să ştiţi că sunt minoră şi orfană... Şi, în al doilea, că am o pasiune, un „viciu îngrozitor": — „teatrul-. Vreau să fiu actriţă. Din primii ani ai copilăriei mele n-am dorit şi n-am visat decât asta...

REMBRAND: Şi cine te-a împiedicat?

LUNA: Tutorele meu. Fratele tatei. Nici n-a vrut s-audă. Fiica unui consilier de curte, pe scenă!...

REMBRAND: Bine, dintr-un punct de vedere poate că tutorele dumitale are dreptate.

LUNA *(surprinsă dezagreabil. Foarte dezagreabil):* Crezi?

ZEISS: Un pictor are dreptul să creadă orice atâta timp cât nu e cu pensula în mână... *(Către Luna, interesat.)* Şi?

LUNA: Şi atunci, m-am gândit să fug de la unchiul meu şi să mă înscriu la Conservator... N-aveam însă niciun ban. Moştenirea, foarte importantă, pe care o am de la o soră a tatălui meu, e condiţionată de căsătoria mea. E constituită avere dotală. Aşa mi se pare că se spune în drept.

ZEISS: Dar arta nu se face obligatoriu cu bani.

LUNA: Ştiu! Dar fără o independenţă materială care să-mi dea dreptul să mă dedic teatrului şi numai lui, ar fi însemnat să mă împrăştii, să mă fărâmiţez. O fată de 18 ani, singură pe lume şi săracă, în dorinţa ei de a-şi împlini visul unic de viaţă, e în stare de orice capitulări... Şi am vrut să-mi realizez visul fără nicio capitulare... Şi pură ca şi el...

REMBRAND *(plat):* Cel mai simplu lucru era să te măriţi şi, odată intrată în posesia averii, să faci ce vrei!

LUNA: Asta a fost şi hotărârea mea L. Să mă mărit mai presupunea însă să şi iubesc pe omul cu care mă mărit... Şi, în plus, să admită ca — alături sau dincolo de el — să mă ocup de teatru! Or, nu m-am putut îndrăgosti de nimeni... deşi am vrut... am încercat chiar... *(Tace.)*

ZEISS *(calm, din fumuri):* Şi „domnul" pe care ai încercat să-l iubeşti se găsea pe yacht, în noaptea sinuciderii?

LUNA: Da!... *(Un timp.)* Toată lumea şi noi chiar ne socoteam ca şi logodiţi... Tutorele meu consimţise la această căsătorie...

ZEISS: Şi logodnicul dumitale ştia că — odată căsătorită — ai de gând să faci teatru?

LUNA: I-am spus-o întâia oară, în seara „aceea"... Şi deodată, omul care credeam că mă înţelege a devenit altul... Un om pe care nu-l cunoşteam... Şi pe ce ton şi-a expus „punctul lui de vedere"! însurat cu o actriţă, cu o femeie „expusă" tuturor privirilor şi omagiilor...? El? Domnul „inginer" Franga? Niciodată! Fireşte, logodna noastră, atâta cât era, s-a desfăcut chiar în clipa aceea... Domnul Franga vrea o „nevastă", nu o „artistă". Vrea o femeie a lui şi-a comodităţii lui, totală şi exclusivă. *(Surâde spelb, dar amuzată totuşi.)* „Să-ţi trimită «craii» flori la cabină? Să-ţi spună actorii pe nume şi să te pipăie directorii de scenă, sub pretext că te învaţă să te mişti? A, nu, draga mea? Asta niciodată. Doamna Franga trebuie să fie doamna Franga şi nimic altceva". *(Surâde lung, amintirii.)* L-am lăsat să plece!

Simţeam în piept un fluture captiv, care se zbate, cu aripile moi, în acul care l-a străpuns. În plin, prin surprindere. *(Un timp.)* Nici nu ştiu dacă am plâns... Şi nici nu ştiu cât am stat acolo, singură. Apoi, am urcat pe punte... Şi fără să ştiu cum şi fără să ştiu de ce... a urmat ceea ce ştiţi *(O pauză.)* Totul n-a durat decât câteva, clipe! *(Alt timp.)* Şi viaţa mea a reînceput din clipa când am deschis ochii aici între dumneavoastră.

REMBRAND: Şi acum, ce-ai de gând să faci?

LUNA: În primul rând sa mă întorc acasă... Pe urmă, nu ştiu.

ZEISS: Şi teatrul?

LUNA *(ocoleşte răspunsul):* Aş fi preferat să mă socotească toată lumea moartă... *(Un timp.)* Ah! Ce fericită aş fi fost să fi murit măcar în formă. Să pot rămâne anonimă şi renăscută în viata nouă pe care am început-o aici? Să fiu oarecum propria mea creaţie... Să dispun de mine. Liberă, singură.

ZEISS: Şi teatrul? *(Obstinat.)*

LUNA: Ştiu eu?

ZEISS: N-a fost marea... 0 să fie un tub cu tablete de somnalin sau un cordon de rochie încolăcit în jurul gâtului şi agăţat de cerceveaua ferestrei! *(Pe ton care nu admite replică.)* Dumneata nu pleci de aici...

REMBRAND *(tot plat, pe linia lui de cumsecădenie şi morală onestă):* Din contră. Domnişoara Roiu trebuie să se întoarcă, imediat, acasă. *(Luna, care a surâs la propunerea lui Zeiss, îl priveşte pe Rembrand decepţionată.)* Cu siguranţă că tot Bucureştiul nu vorbeşte, cum e logic, decât de dispariţia dumitale...

ZEISS: Şi teatrul? *(Lui Rembrand.)*

REMBRAND: Asta e o chestiune secundară...

LUNA *(şi mai decepţionată):* Dar nu e deloc secundară...

REMBRAND: Să se potolească întâi scandalul şi, pe urmă, ne ocupăm şi de teatru...

ZEISS: Nu! Întâi trebuie să ne ocupăm de teatru... Şi domnişoara Roiu trebuie să ne asculte!...

REMBRAND: Dragă, eu personal nu-mi iau nicio răspundere... Şi am impresia că tu iei lucrurile în glumă... *(Se ridică.)*

LUNA *(privindu-l):* Va să zică, părerea dumitale este că trebuie să plec...

REMBRAND: Neapărat!... Nu trăim izolaţi pe o insulă ca Robinson Crusoe... *(Depărtându-se.)* Şi repet, nu cred că e deloc cazul să luăm lucrurile în glumă...

ZEISS: Şi teatrul? (Se *apropie un pic de Alagrec.)* Tu ce părere ai, Alagrec?

ALAGREC *(convins*, *pueril şi dacă se poate adorabil):* Teatrul sau moartea!...

ZEISS *(către Rembrand):* Vezi? Până şi „Statuia Libertăţii" a băgat de seamă că teatrul e viaţa domnişoarei Roiu! ... Şi moartea în acelaşi timp... Or... eu nu i-am dat viaţă a doua oară ca să moară încă o dată...

REMBRAND. Baţi câmpii!

ALAGREC: Lăsaţi, domnu' Rembrand, să mai vorbească şi... alţii.

REMBRAND: Tu să fii cuviincios că pe urmă îţi umblu la urechi. *(O ia spre mare şi se întoarce din drum.)* În orice caz, sunt unele lucruri care nu se discută după chef... *(Pleacă.)*

LUNA: Unde te duci?

REMBRAND: Nu ştiu, pe faleză... *(Dispare.)*

ALAGREC *(simte instinctiv că e de prisos):* Mă duc şi eu după dumnealui...

LUNA *(fără nicio intenţie*): De ce?

ALAGREC *(care a şi luat-o în direcţia lui Rembrand):* Ca să aibă cu cine să se certe... *(Ezită o clipă în faţa lui Zeiss.)* Domnu' Zeiss, dacă sunteţi bun daţi-mi şi mie o ţigară făcută.

ZEISS: Cu plăcere, căpitane Dick. *(Ii dă două ţigări şi Alagrec pleacă.)*

LUNA *(după o pauză mică):* V-am tulburat liniştea...

ZEISS *(alt ton):* O să-ţi spun ceva, foarte serios, domnişoară.

LUNA: Ai un ton pe care nu ţi l-am auzit, până acum…

ZEISS: Probabil, fiindcă nu l-am întrebuinţat. *(Cu un surâs.)* E tonul meu de rezervă.

LUNA: Şi e cazul să scoţi toate rezervele în linia ta de bătaie?

ZEISS: Ca să te apăr, da…

LUNA *(după pauza care s-a făcut):* Ca să mă aperi, împotriva cui?

ZEISS: A dumitale…

LUNA: Iartă-mă! Dar nu înţeleg bine!…

ZEISS: Să mă explic atunci!… După câte înţeleg şi după cum ai dovedit-o la prima ocazie, viaţa dumitale e condiţionată de teatru…

LUNA *(urmărindu-l cu atenţie):* Da!…

ZEISS: La rândul lui, teatrul e condiţionat — în felul dumitale de a privi lucrurile — de moştenire, adică de posibilitatea de a-ţi realiza visul, în condiţiile pe care ţi le-ai stabilit, cu putere de lege…

LUNA: Da…

ZEISS: Iar această moştenire este condiţionată, la rândul ei, de căsătoria dumitale…

LUNA: Da…

ZEISS: Aşadar, după decepţia încercată cu domnul Franga, o nouă experienţă în acelaşi gen cred că este neindicată. Cel puţin pentru un lung moment. E-adevărat?

LUNA: Da…

ZEISS: Şi-atunci, eu am, cred, obligaţia morală de a-ţi înlesni să trăieşti viaţa pe care — întâmplător şi fără niciun merit — ţi-am dat-o…

LUNA *(din ce în ce mai nedumerită):* Nu înţeleg unde vrei să ajungi.

ZEISS: Un moment, că mai am numai câţiva paşi până la ţintă. *(Un timp.)* Uite că m-ai şi încurcat. *(Se gândeşte o secundă, încreţind fruntea.)* În concluzie, dumitale îţi trebuie un bărbat care să te lase să faci teatru şi datorită căruia să poţi intra în posesia moştenirii cu

pricina…

LUNA: Da, dar un bărbat pe care trebuie să-l şi iubesc! Altminteri…

ZEISS: Eu cred că, deocamdată, ai nevoie numai de un soţ care, prin prezenţa lui în viaţa dumitale, să-ţi înlesnească trecerea visului, din gânduri, pe pământ…

LUNA: Cum adică?

ZEISS: Foarte simplu!… Te măriţi cu un om oare n-are altă pretenţie de la dumneata decât să-ţi pună la dispoziţie moştenirea şi implicit — teatrul. Faci. Cu alte cuvinte, un contract cu dată certă!… Te măriţi — moşteneşti… Având asigurată condiţia materială, pe care o doreşti, te apuci de teatru. Pe urmă, contractul expiră şi divorţul se pronunţă… urmând ca, între timp sau după aceea, să-ţi găseşti omul iubit, care să merite fericirea de a-ţi fi soţ în condiţii normale.

LUNA: Dumneata glumeşti. Unde se poate găsi un asemenea om?…

ZEISS: În fata dumitale…

LUNA *(uluită):* Dumneata?

ZEISS: Recunosc. N-am destul „fason extern” ca să merit această cinste. Dar, în lipsă de altceva…

LUNA *(încurcată):* Sunt complet zăpăcită, crede-mă… Şi nu ştiu, nu găsesc cuvinte cu care să-ţi mulţumesc, pentru gestul dumitale atât de… Nu, nu! Cred că e imposibil! Cum m-aş putea plăti vreodată?

ZEISS: Lăsându-mă să trec, până la expirarea contractului, drept soţul dumitale!… Se poate o răsplată mai mare? Mai nevisată pentru un om ca mine? Îţi dai seama ce reclamă îmi faci?

LUNA: Nu, nu se poate! Nu e cu putinţă… Sacrificiul dumitale e prea mare… e prea frumos…

ZEISS: De ce? Nu e logic să-l ajut să trăiască pe cel căruia i-am dat viaţă?

LUNA: Bine, dar dumneata…

ZEISS: Eu, dincolo de oameni, fotografiez viaţa, domnişoară Roiu! *(Demn şi fără comicărie.)* Şi sunt şi

titrat...

LUNA: Eşti un om adorabil... Crede-mă, trebuie să mă gândesc... Mi se întâmplă de câteva zile lucruri atât de neprevăzute, atât de stranii încât am impresia că am ieşit complet din realitate. Nu ştiu sigur dacă visez sau trăiesc aievea...

ZEISS: Atunci, nu-mi rămâne decât să aştept răspunsul dumitale până în clipa când mi-l vei da...

LUNA: Mâine... Mâine de dimineaţă. În orice caz, îţi mulţumesc... Îţi mulţumesc din suflet şi orice s-ar întâmplă, de-aci încolo, să ştii că te-am luat în inima mea...

(Alagrec apare cu Rembrand. Acesta e bosumflat, rău dispus. Alagrec, în urma lui, cântă valsul leit-motiv la muzicuţă.)

REMBRAND *(care o găseşte pe Luna, mină în mină cu Zeiss):* Vă deranjez?

ZEISS: Da! Cu întrebarea. *(Către Alagrec, rămas în urmă,)* Iară cânţi fals, cinefilule! Ţi-am mai spus de o mie de ori că nu e aşa...

(Scoate muzicuţa şi începe să cânte, depărtându-se şi dispărând cu Alagrec în culise.)

REMBRAND *(se aşază şi aprinde pipa):* Am impresia că a vrut să ne lase singuri, într-adins.

LUNA *(se aşază şi aprinde o ţigară. E îngândurată):* Eu sunt sigură...

REMBRAND *(după o pauză):* E o lună!!

LUNA *(fumând):* Văd... *(Altă pauză.)* Ce om ciudat!

REMBRAND: Cine?

LUNA: Prietenul dumitale!

REMBRAND *(moale):* Da! E un original...

LUNA: Asta e tot ceea ce crezi despre el?

REMBRAND: Uneori, are şi geniu. *(L-a luat gura pe*

dinainte şi i se pare c-a spus prea mult.) Un fel de „geniu”. „Pustiu”, fireşte…

LUNA: Nu ştiu dacă are un fel de geniu, dar inimă sunt convinsă că are…

REMBRAND: Cine n-are?

LUNA: Ca a lui, n-are oricine…

REMBRAND: E! Ce „aţi” aranjat?

LUNA: În ce privinţă?

REMBRAND: În privinţa plecării dumitale…

LUNA: N-am (discutat despre asta…

REMBRAND. Aha! Aţi schimbat subiectul…

(În timpul scenei acesteia se aude de pe faleză valsul „laitmotiv” cântat la muzicuţe pe două „voci” — de Zeiss şi Alagrec — cu „pointe” muzicale pe parcurs, din care se înţelege că Zeiss îl corectează pe Alagrec, care greşeşte mereu.)

LUNA: Da!… Am vorbit de Franga… Despre fostul meu logodnic…

REMBRAND: Şi, probabil că Zeiss l-a acuzat… Că l-a scos, până la urmă, autor moral al depresiunii dumitale…

LUNA *(urmărindu-l din ochi):* Şi n-a avut dreptate?

(Îl priveşte fix, aproape alarmată. De răspunsul lui, atârnă tot ceea ce o leagă, mai bine zis9 o atrage spre Rembrand. Şi, poate, răspunsul pe care trebuie să i-l dea „mâine” lui Zeiss.)

REMBRAND *(departe de „amorsa” pe care i-o întinde Luna fi mereu onest şi pe linia lui de judecată burgheză):* Cum o să aibă dreptate? N-are nicio dreptate, cum n-ai avut nici dumneata. Franga a avut dreptate!…

LUNA *(parcă i-a pus cineva doliu la poarta ochilor. Întreabă numai fiindcă întrebarea e firească. Răspunsul n-o mai interesează):* De ce?

REMBRAND: Fiindcă eu văd lucrurile ca şi el. *(Luna îl*

ascultă atentă.) Scena proiectează o femeie, în toţi ochii. O valorifică chiar. Şi, mai ales când e frumoasă ca dumneata, atrage şi deschide apetituri. Admiratorii — amatorii de vanităţi — deschid ochii şi, mai ales, pungile...

LUNA: Inutil să mai continui... Toate astea mi le-a spus Franga. *(Îl priveşte, limpezită asupra lui.)* Vai, cum semănaţi... *(Alt timp.)* El însă nu era un artist ca dumneata...

REMBRAND: Eu ţi-am vorbit ca un am... Ca un om care nu-ţi vrea decât binele şi oare n-a rămas indiferent la farmecul dumitale...

LUNA *(trece peste compliment):* Va să zică, dumneata nu te-ai putea căsători niciodată cu o. Actriţă...

REMBRAND: Nu ştiu! Nu mi-am pus niciodată întrebarea... Sunt sigur însă că dacă aş face-o n-aş fi fericit şi, până la urmă, aş regreta ceea ce am făcut...

LUNA: Atunci, trebuie să-l compătimeşti din toată inima pe prietenul dumitale...

REMBRAND: Care prieten?

LUNA: Pe Zeiss!... *(Pe nedumerirea lui Rembrand.)* Vrea să se însoare cu o actriţă. Cu o viitoare actriţă, adică.

REMBRAND *(acelaşi joc):* Poftim?

LUNA: Mi-a cerut mâna adineauri...

REMBRAND: Zeiss? *(E uluit.)*

LUNA: Şi, ceea ce e mai grav pentru el. Am acceptat!...

REMBRAND *(la asta nu se aştepta):* Felicitările mele...

LUNA: îmi sunt cu atât mai preţioase cu cât sunt primele pe care le primesc...

REMBRAND: Trebuie să recunosc că a fost foarte abil...

LUNA: De ce?

REMBRAND: E aşa de clar! Ne-nsurăm... moştenim... facem teatru!...

LUNA: Şi, dincolo de toate, mai e ceva pe care ai uitat să-l spui *(privindu-l în ochi).* Ne iubim...

REMBRAND: A la bonheur!... Sper că o să fiu cavaler de onoare la nuntă...

LUNA: Eşti cel dintâi la care m-am gândit.

REMBRAND *(cu un compliment ironic şi adânc):* Prea onorată domnişoară... Şi cu aceste zise, îmi daţi voie să vă urez „noapte bună”. *(Un gest spre faleza de unde se aude cântecul celor două muzicuţe.)* Vă aşteaptă cântecul sirenelor... *(Dispare în cort.)*

ZEISS *(apare, în duet cu Alagrec):* Dar unde e „flamandul”?

LUNA: A intrat în cort...

ZEISS: Singur? Iară fură tutun de pipă din raţia de mâine. Fugi după el!... *(Alagrec intră urgent în cort.)*

LUNA *(după o ezitare rapidă):* Ştii că m-am gândit la ceea ce mi-ai spus adineauri... Nu mai e nevoie să aştepţi până mâine ca să-ţi dau răspunsul...

ZEISS: Te-ai consultat cu Rembrand?

LUNA: Nu, numai cu mine însămi.

ZEISS: Şi?

LUNA: Primesc!... Primesc cu recunoştinţă. *(Îi întinde mâna. Zeiss ezită dacă să i-o sărute ori nu. Până la urmă, i-o scutură bărbăteşte.)* Au!... *(Îşi scutură mâna, apoi i-o întinde iarăşi.)* Poţi să mi-o săruţi. *(Ceea ce Zeiss face, în timp ce Rembrand iese din cort, urmat de Alagrec.)*

REMBRAND: Oh! Porumbeii, porumbeii... Cred că e cazul să bem un pahar de vin, în cinstea fericitului eveniment.

ZEISS: Alagrec! Lichid în pahare!

ALAGREC *(trecând spre pahare):* Ce eveniment?

ZEISS: Lasă că afli tu, după ce treci oceanul... *(Alagrec pune vin în pahare. În timpul acesta urmează replicile de mai jos. Rembrand se duce în faţa portretului Lunei, pe care îl contemplă o clipă. Apoi, ia o pensulă fi vrea să-l şteargă.)*

LUNA Ce faci?

REMBRAND: Vreau să-l şterg!... Să-mi anulez opera nereuşită. Tot ai spus că nu semeni la gură.

LUNA: Nu-l strica. E păcat!

REMBRAND: E! Ce-o fi să fie! Un portret mai puţin în viaţa mea.

(Luna nu mai insistă.)

ZEISS *(îl opreşte la timp):* Stai! Stai, domnule, niţel... *(Priveşte portretul.)* Acum e gura ei... când l-ai modificat?
REMBRAND: Eu? Nici nu l-am atins...
LUNA: Ba da... E modificat la gură...
ZEISS: Precis. Acuma, gura ei are căldura vieţii... E o gură vie şi parcă sărutată recent... O sărutare care i-a pus zâmbetul şi lumina şi culoarea, acolo unde trebuie şi de unde lipseau.
REMBRAND: Intr-adevăr! Ce-o fi asta?

(Alagrec discret, jenat, fără să-şi dea seama, începe să se şteargă încet, cu mâneca hainei, la gură.)
HUSSEIN *(intră):* À la boner. Digranda, la voi nu culcat estem, bre?...
TOŢI: Eeee! Hussein....?
HUSSEIN: Hussein nu putem dormim, bre. Daca Hussein culcat la pat, amesim la dumnealui. Daca la picioare sculam, somn estem la dumnealui!... Şi atunci venit drujda bem... *(Lui Alagrec.)* Drujda, bre, pentru noroc la domnişor formos...

---- CORTINA ----

ACTUL AL DOILEA

TABLOUL 4

Acţiunea se petrece după un an, în Bucureşti, la începutul lui septembrie, în vila unde locuieşte „menajul” Luna şi Zeiss. Decorul reprezintă camera lui Zeiss, la etaj. E o încăpere mare, îngrijită şi mansardată. O masă de lucru, rafturi cu cărţi multe... Tablouri de „Rembrand” şi de alţii (nu lipseşte portretul Lunei, făcut la Mangalia). Un divan mic. Pentru odihna de după-masă. O uşă în dreapta care comunică cu interiorul vilei. O alta — în stânga, care dă în odaia de culcare a lui Zeiss. În fund, ferestrele mansardate ale încăperii, deasupra oraşului, ale cărui reclame luminoase, situate la înălţimea respectivă, se văd în noapte. Căci, este după miezul nopţii. La ridicarea cortinei, Zeiss, îmbrăcat cu haină groasă şi scurtă de casă, scrie la masa de lucru... Scrumierele sunt înţesate de mucuri de ţigări şi, în încăpere, plutesc nori de fum. O ţigară aprinsă — în curs de consumare — se află pe o scrumieră, lângă el. În gură ţine un termometru... După câteva clipe de la ridicarea cortinei, Zeiss se opreşte din scris, se uită la ceasul de la mână, apoi scoate termometrul din gură şi îl consultă.

ZEISS: Iar 37 şi 8. *(Către termometru, punându-l alături de călimară.)* Mai schimbă, drăguţă, subiectul. De trei

luni numai atâta ştii să arăţi la ora asta!... 37 şi 8... Eşti complet lipsit de fantezie. *(Se aude o bătaie în uşă. Imediat şi rapid, Zeiss ascunde manuscrisul sub o copertă oarecare, şi luând o carte de alături — dinainte pregătită pentru asemenea surprize — se preface că citeşte, cufundat în text.)* Intră!

ALAGREC *(intră. Poartă basc şi e îmbrăcat într-un trenchcoat. E plouat, atât la propriu cât şi la figurat):* Buna seara, maestre!

ZEISS: Ai sosit, domnule decan? *(Alagrec se aşază).* S-a şi terminat spectacolul?

ALAGREC: De un ceas şi jumătate...

ZEISS *(privindu-şi ceasul):* Adevărat. E unu trecute... Şi, mă rog, unde, „aţi bântuit" astă-seară, după spectacol? *(Surâde.)*

ALAGREC *(cu parapon):* Astă-seară „au" schimbat localul. S-au dus la Athenee Palace. *(Zeiss nu întreabă cu cine s-a dus Luna.)* Nu te interesează cu cine s-a dus?

ZEISS: Nu! Asta o interesează numai pe ea cu cine se duce.

ALAGREC: Da! Că Luna are sateliţii săi personali.

ZEISS *(ridicând amuzat ochii din carte şi privindu-l):* Aşa e între aştri, dragul meu!

ALAGREC: Şi, astă-seară a apărut o planetă nouă... Unul care zice că e petrolist... *(Cu parapon.)* Dar, primejdia e text unde „ştim noi". *(Îşi aprinde o ţigară.)* Pot să-mi scot trenchul?

ZEISS *(fumând):* Plouă? *(Tuşeşte.)*

ALAGREC: Ai luat picăturile, maestre?

ZEISS: Da!

ALAGREC: Plouă!

ZEISS: A venit toamna!... Încep să se faneze ultimii trandafiri în grădini şi să moară primii ofticoşi...

ALAGREC: Nu mă interesează. Trandafiri nu consum şi oftică, lipseşte...

ZEISS: Azi ai fost la „Academie"? La. Cursuri?

ALAGREC: Da!

ZEISS: Şi ce-aţi lucrat?

ALAGREC: O natură moartă! Ne-a adus o ţigancă beată moartă.

ZEISS *(aşa în treacăt):* Şi pe la teatru, ce mai era?

ALAGREC: Succes. Succes mare… Din ce în ce mai mare… *(Un fum şi un timp.)* Şi-a văzut visul cu ochii!… *(Cu necaz*, *neabil camuflat.)* E vedetă!

ZEISS: Toţi sunteţi „vedete”, de ce te plângi? într-un an de zile, de când m-am însurat cu Luna, toţi trei aţi făcut carieră… Luna a debutat în teatru cu mare succes, Rembrand, după expoziţia de astă-iarnă, se vinde ca pâinea caldă, iar tu, ce să mai vorbim? Ai uimit Belle-Artele, maestre, cu „promisiunile” pe care le „făgăduieşti”.

ALAGREC: Lasă, nu mă mai lua dumneata în „aqua forte”, că „nu ţine”.

ZEISS *(pe ton de glumă, ca şi până acum):* Singurul dintre voi care a ratat în parcurs — sunt eu. Din cauza noii mele situaţii sociale a trebuit să abandonez ultima mea profesiune şi cea mai agreabilă. O mare actriţă — în devenire — ca Luna nu poate fi soţia unui fotograf ambulant.

ALAGREC: Dacă nu-i convenea, trebuia să nu se mărite cu dumneata.

ZEISS: Mi-a convenit mie… Şi — pe urmă — ea nu m-a împiedicat niciodată să-mi exercit profesia mai departe. M-am împiedicat eu…

ALAGREC *(punctul lui de vedere):* Mă rog… Dumneata însă nu trebuia să te însori.

ZEISS: De ce, iubite maestre?

ALAGREC: Aşa!

ZEISS: „Aşa” e un răspuns ori foarte complicat şi mă depăşeşte, ori unu) prea incomplet şi mă pune pe gânduri… Precizaţi, vă rog.

ALAGREC *(convins):* Greierii nu trebuie să se însoare niciodată…

ZEISS: Daa? Şi de când insecta respectivă e musai să fie

celibatară? Şi „de ce”?

ALAGREC: Fiindcă greierii trebuie să cânte, nu să iubească…

ZEISS: Şi nu vedeţi posibilitatea nici unei legături între cântec şi dragoste, venerate maestre?

ALAGREC: La greieri, nu!

ZEISS: Şi ce vă face să mă comparaţi — atât de convins — cu această talentată şi simbolică gânganie?

ALAGREC *(privindu-l cu dragoste şî cu curajul pe care acesta i-l insuflă dincolo de toate celelalte consideraţii):* Cântecul inutil!…

ZEISS *(pe buzele căruia surâsul de până acuma se stinge, păleşte cât durează replica):* Da!… Asta ar putea fi eventual o explicaţie!… *(Schimbă tonul.)* Rembrand ce mai face?

ALAGREC: Nu mă interesează.

ZEISS: Dar ce ai tu cu el?

ALAGREC *(copilăros, stând pe sac ca să nu-i scape mâţa):* De ce se bagă?

ZEISS *(serafic):* Unde?

ALAGREC: Pe fir!…

ZEISS: Probabil ca să încurce iţele. *(Un timp.)*

ALAGREC: Vine’ncoace cu toată gaşca după ea. Astă-seară, măcar, putea „să se simtă” şi să vină singură.

ZEISS: De ce?

ALAGREC: Nu. Ştii?

ZEISS: Nu…

ALAGREC: În câte suntem astăzi?

ZEISS *(privind spre calendar):* În 19 septembrie, precum pretinde dânsul. *(Gest spre calendar.)*

ALAGREC: Şi anul trecut, la 19 septembrie ce s-a întâmplat?

ZEISS *(care ştie precis despre ce este vorba):* La 19 septembrie? *(Se preface că se gândeşte.)*

ALAGREC *(fericit că ştie numai el, începe să cânte):*

„De ziua nunţii tale-ţi scriu
Acum… câteva rânduri.”

ZEISS: Adevărat! Astăzi se împlineşte un an de la căsătoria mea…

ALAGREC: Drept care te rog să-mi dai voie să-ţi ofer o mică atenţie din partea mea… *(îi dă o punguliţă de ţiplă.)*

ZEISS: Îţi mulţumesc, Alagrec! *(Dă replica cu oarecare şi destul de sinceră emoţie.)* Eşti singurul care ţi-ai amintit această dată. *(Desface punguliţă şi scoate o cravată.)*

ALAGREC *(fălos):* „Setapura”. Mătase veritabilă. Chiar de la dumneata o am cadou. Mi-ai dat-o de Anul Nou. *(Îşi da seama de gafă şi rămâne confuz, incapabil de replică.)*

ZEISS *(cu reală emoţie, faţă de adorabila lui încurcătură):* Vino să te sărut… *(Îl sărută. După care îşi desface cravata de la gât şi şi-o pune pe cea dată de Alagrec.)* Fă-mi-o tu! *(Alagrec începe să-t „facă” cravata. În timpul acestei operaţii — mai precis către sfârşitul ei — începe să tuşească.)*

ALAGREC *(cu o umbră de panică în ochi şi în glas):* Iară tuşeşti, maestre?…

ZEISS: Fiindcă mi-ai umblat tu la gât…

ALAGREC *(observând maldărele de mucuri):* Şi în loc să te laşi de fumat — cum a spus doctorul — văd că… *(Gest spre ţigările fumate.)*

ZEISS: Sunt şi mucurile rămase de ieri.

ALAGREC: Doctorul a spus să nu mai fumează deloc.

ZEISS: Şi când îmi spunea asta. Era cu ţigara în gură…

ALAGREC: Astăzi ce febră ai avut, maestre?

ZEISS: Nicio linie…

ALAGREC *(ia termometrul şi-l consultă).* Nicio linie peste 37 şi 8! Mereu la fel.

ZEISS: Nu e termometrul bun.

ALAGREC: Maestre! Ar trebui să schimbi aerul, cum a spus doctorul…

ZEISS: O să-l schimb, cât de curând, dragul meu…

ALAGREC: Şi unde vrei să te duci, la „aer”?

ZEISS: Nu ştiu! În spaţiu, probabil…

ALAGREC *(amărât, onest, sincer):* Dă-mă dracului, să mă ia!… Spune mai bine că vrei să te sinucizi şi gata…

ZEISS *(tuşind):* Un moment… Să termin de tuşit şi-ţi răspund, pe urmă. *(Tuşeşte groaznic. Alagrec îl bate în timpul accesului de tuse — copilăreşte. Pe spate. Zeiss a terminat chinta de tuse. De jos, de la parter, se aud zgomote, voci şi paşi.)*

ALAGREC *(ciuleşte urechea):* Au sosit!… *(Cu poantă.)* „Ie" ei!…

ZEISS *(acelaşi joc ca şi Alagrec):* Da… „Ie"… ei!… *(Ascultă amândoi atenţi. Zgomotele cresc. Imediat. Începe să cânte un patefon o melodie de dans.)* Urmează dans!…

ALAGREC: Şi „beţie generală"! Eu, m-am „uşchit"… Mă duc jos la postul de comandă… *(Iese repede.)*

(După ieşirea lui Alagrec, Zeiss îşi schimbă complet „fizionomia" şi aprinde o nouă ţigară şi se aşază la masa de lucru «cu urechea aţintită la toate zgomotele care vin de jos. Muzica de jos se aude foarte clar. Pocnesc, eventual, câteva dopuri ale sticlelor de şampanie. Se aud râsete de femei şi de bărbaţi.)

LUNA *(intră):* Bună seara, mon seigneur et maitre! Mi-a spus Alagrec că încă nu dormi şi atunci mi-am permis să-ţi forţez uşa „turnului de fildeş"! *(E frumoasă, elegantă, sclipitoare şi inconştientă, departe de drama pe care o animă în jurul ei. Nu trebuie situată totuşi, nici prin ton, nici prin gesturi, în antipatia spectatorilor. Ea ştie numai ce ştie, şi noi ştim tot ce ştim.)*

ZEISS: Sunt măgulit, doamna şi stăpâna mea! *(Schiţează o reverenţă.)*

LUNA: Nu mai fi tu chiar atât de măgulit, că imediat o să mă blestemi! Deci, îmbracă-te urgent să cobori cu mine… Avem musafiri.

ZEISS: Şi îţi mai trebuie încă unul, în plus?

LUNA: Neapărat! O femeie măritată trebuie să aibă

totdeauna girul soţului, mai ales când o ia razna. Ca să nu creadă ceilalţi că soţul are ceva împotrivă şi ca să nu apară ridicol în ochii lor... El, în primul rând.

ZEISS: Foarte bine judecat!

LUNA: Nu e aşa? Ei n-au de unde să ştie şi nici nu vreau să ştie că soţul meu — admirabilul meu soţ — nu e decât cel mai drag şi mai generos şi mai sacrificat prieten! E voie? *(Un gest să-l sărute. Îl sărută pe frunte.)*

ZEISS: Cum trebuie să mă îmbrac?

LUNA: Ceilalţi sunt în smoking... *(O pauză mică.)* Să nu te superi că îţi dau de lucru. Astă-seară însă e o zi mare pentru mine... Sper şi pentru tine, deopotrivă. De aceea am ţinut s-o sărbătoresc cu tine şi cu prietenii mei, aici, acasă, la „noi”...

ZEISS: Va să zică eşti în cunoştinţă de cauză? *(Crede că Luna face aluzie la aniversarea lor. Are o strălucire caldă şi mulţumită în ochi.)*

LUNA: Da! Astă-seară, înainte de începerea spectacolului, a venit directorul teatrului la mine, în cabină, şi m-a felicitat...

ZEISS: Dar el de unde ştia?

LUNA: Cum de unde ştia? Până în acest moment nu ştim decât noi trei: El, eu şi autorul.

ZEISS *(a înţeles că a fost vorba de o confuzie):* Autorul? Cine adică?

LUNA: Un autor a scris o piesă de teatru, special pentru mine. Directorul a citit-o şi este mai mult decât încântat... E sigur că va avea un succes enorm, care să mă consacre definitiv... Am manuscrisul piesei la mine şi de-abia aştept să-l citesc. *(Încântată.)* Sunt atât de curioasă să citesc piesa. În orice caz, titlul îmi place, „Geamandura”...

REMBRAND *(intră. E foarte enervat şi contrariat):* Ce faci, dragă, ti-ai lăsat musafirii singuri?... Noroc, Zeiss!

ZEISS: Eu în două minute sunt gata... *(Trece dincolo.)*

LUNA: Stai tu cu el. Până se îmbracă... Mi-e frică să-l las

singur... E în stare să adoarmă în dulap cu smokingul în braţe... Pa! *(Dispare.)*

REMBRAND *(îşi aprinde o ţigară. Face câţiva paşi prin încăpere, foarte enervat. Apoi se decide şi deschide uşa de la dormitorul lui Zeiss):* Eu sunt...

ZEISS *(dinăuntru)*: Imediat, sunt gata? Du-te jos şi tu că vin. Jur! Din moment ce mi-am pus pantalonii, restul nu mai interesează... A, pardon! Uitam gulerul! Îmi faci tu cravata?

REMBRAND: Da!... *(Se aşază. Uşa rămâne deschisă între ei şi toată scena se va petrece, fie pe replicile schimbându-se prin uşă, fie dându-le Zeiss, de câte ori intră şi iese din scenă.)* Îmi pare bine că suntem o clipă singuri... Am să-ţi spun unele lucruri, care te privesc personal... Foarte grave!... *(A tras un fum amplu.)*

ZEISS *(din cameră):* Acuma să mă vezi, la pantofii de lac!! *(O pauză. După care Zeiss intră.)* Ce zici c-ai să-mi spui? *(E cu pantaloni de smoking, cu pantofi de lac cu haina de casă, pe care i-o ştim.)*

REMBRAND: În legătură cu nevastă-ta...

ZEISS *(glumind fără ca Rembrand să-şi dea seama cât e de serios):* N-am nicio legătură cu nevastă-mea.

REMBRAND: Te previn că eu am de gând să-ţi vorbesc „serios”.

ZEISS: Atunci, dă-mi voie să-mi pun cămaşa scrobită. *(Trece în dormitor, vine cu cămaşa scrobită pusă şi cu gulerul prins de butonul din spate. În mână ţine cravata de smoking...)* Mi-o faci?...

REMBRAND: Vino încoace, la lumină... *(Zeiss ducându-se „la lumină”, unde-l trage Rembrand.)* Am impresia că nu te interesează ce vreau să-ti spun. *(Începe să-i facă cravata.)*

ZEISS: Din contra. Abia aştept să începi... *(I-a terminat de făcut cravata.)* Un moment, numai să-mi pun şi ultima parte a armurii... *(Intră o clipă în dormitor şi revine îmbrăcându-şi vestonul de la smoking.)* Sunt gata! *(Nu se ştie dacă e „gata” să asculte sau „gata” că s-a*

îmbrăcat.)

REMBRAND: Ia loc! *(Zeiss se aşază.)* Uite, dragul meu, ce vreau să-ţi spun. *(Se plimbă, căutându-şi cuvintele.)* De la începutul căsniciei tale...

ZEISS *(i-o taie):* Nevastă-mea nu mă înşeală!... Pot să jur pe orice, chiar cu riscul de a părea ridicol.

REMBRAND: Nici nu am avut de gând să spun una ca asta... Sunt însă lucruri care, chiar dacă nu se petrec într-un anume moment — se pot totuşi întâmpla în altele, dacă nu „se" intervine la timp.

ZEISS: Te asigur că, pe mine, nevastă-mea nu mă va înşela niciodată. Este o imposibilitate de fapt. Şi ca să te scutesc de sarcina delicată pe care presimt că ţi-ai luat-o, află că am o încredere oarbă în ea. Totală!

REMBRAND: Foarte frumos din partea ta...

ZEISS: Luna nu iubeşte decât teatrul şi pe omul pe care şi l-a ales.

REMBRAND: A! Dacă te mulţumeşti cu teoria asta, comodă şi generală, mă rog! Nu uita că Luna e tânără, frumoasă şi singură în vârtejul pe care noua ei carieră şi gloria îl desfăşoară în această mare răspântie a vârstei şi vieţii ei. Tu nu o însoţeşti niciodată, nicăieri! În viaţa ei, în casa ei, poate chiar în gândurile ei, tu eşti mai mult o presupunere, decât o realitate...

ZEISS: Asta presupui tu!

REMBRAND: Lipsa ta de lângă nevastă-ta în circulaţia cotidiană a vieţii, abţinerea ta ciudată de la orice atitudine sau intervenţie dau loc la unele posibilităţi de interpretare, care nu sunt nici în avantajul tău, nici în interesul ei...

ZEISS: De ce nu i-ai spus toate astea ei?

REMBRAND: Fiindcă nu e nevastă-mea!

ZEISS: Tocmai! Sunt unele lucruri pe care un „prieten" le poate spune unei femei mai uşor decât soţul. Şi-apoi, *(se ridică)* iubite plastic şi prieten, nu scăpa din vedere că tinereţea fetei acesteia se cere trăită din plin, până

la ivirea inevitabilă a marelui moment al dragostei.
REMBRAND: Bine, dar acest „mare* moment, îmi place să cred că s-a ivit în viaţa ei!
ZEISS: Când?
REMBRAND: În clipa când s-a îndrăgostit de tine!
ZEISS: Faci o confuzie, dragul meu! Eu am fost şi sunt încă „primul" moment din viaţa ei. Nu „marele"... Acesta va urma, desigur, la timpul lui. *(L-a luat gura pe dinainte.)* REMBRAND *(privindu-l nedumerit):* Tu ai băut ceva, astă-seară?
ZEISS: Da! Infuzie de poligala! La ceas, câte o linguriţă... *(Tuşeşte.)*
ALAGREC *(intră):* M-a trimis domnişoara, să vă spun că vă roagă să veniţi imediat jos...
ZEISS: Cum mă găsiţi, maestre, „ca smoking"? N-aveţi impresia că am descins direct dintre manechinele unei vitrine de confecţii?
ALAGREC *(lui Rembrand):* Ştii că i-am pus sare în şampanie, lui Franga... Şi a. Băut-o, toată, ca un tâmpit!
ZEISS: Fii atent, exploratorule! De la sare până la stricnină nu e decât un pas...

(Rembrand se aşază pe un fotoliu.)

ALAGREC: Eà! Parcă cianura de potasiu e de vise rele?
ZEISS: Tu nu cobori?
REMBRAND: Vin imediat... Mă doare puţin capul...
ZEISS: Să-ţi trimit un piramidon de jos... Trebuie să aibă Luna! Că ea e cu „calmantele"... *(Iese.)*
REMBRAND *(lui Alagrec, care vrea să iasă după Zeiss):* Alagrec!... Un moment, te rog. Zici că idiotul ăla a băut şampania cu sare?
ALAGREC: Trei pahare! Parcă el mai ştie ce bea! E „ars" complet! *(Cu intenţia de a-i face râcă lui Rembrand.)* L-a otrăvit toată seara, petrolistul!... A vorbit numai de bani şi de cât îi produc sondele... L-a zăpăcit, în

cisterne…

REMBRAND: În lipsa mea, „s-a” mai dansat?

ALAGREC: Da! A dansat domnişoara numai cu găzarul, că pe Franga l-a refuzat fiindcă nu se mai ţine pe picioare.

LUNA *(intră cu o tăviţă cu apă şi o caşetă):* Ţi-am adus îmi piramidon.

REMBRAND Prea drăguţă, mersi.

LUNA *(lui Alagrec)*: Du-te şi spune-i Măriei să nu mai destupe nicio sticlă de şampanie. Şi, whisky n-avem. *(Alagrec iese.)* Adevărat că le doare capul?

REMBRAND: M-a durut toată seara…

LUNA: Am observat că tot timpul ai fost indispus!

REMBRAND *(ia caseta şi bea puţină apă):* Şi n-am avut de ce?

LUNA: O migrenă, desigur…

REMBRAND: Pentru care, îţi rămân profund recunoscător…

LUNA: Mie? Nu văd legătura!…

REMBRAND: Scoţându-mi capul din circulaţie m-ai împiedicat să mai judec cu el…

LUNA: Ţii atât de mult „să judeci” ce se întâmplă acolo?

REMBRAND: N-am nicio calitate să judec pe nimeni şi nimic.

LUNA; Şi, dacă ai avea vreuna, pe cine ai judeca cel dintâi?

REMBRAND: Mai e nevoie să-ţi precizez?

LUNA *(glumind, pe ton de împricinată):* Şi ce-am făcut, domnule judecător?

REMBRAND: E foarte comod să iei în glumă lucrurile serioase, atunci când îţi convine…

LUNA *(privindu-l cu toata dragostea pe care o are pentru el şi pe care o comprimă, pe cât poate):* Acuma m-am convins că te doare capul de adevărat.

REMBRAND *(brusc, pe un ton destul de dur):* De ce ţii cu orice preţ să te faci de râs? Şi pe tine şi pe omul al cărui nume îl porţi?

LUNA: Tu vorbeşti acuma în numele tău sau al lui

bărbatu-meu?

REMBRAND: N-am niciun drept să vorbesc în numele meu…

LUNA: Şi cu atât mai puţin să vorbeşti în numele lui.

REMBRAND: M-a autorizat.

LUNA *(surprinsă):* Zeiss?

REMBRAND: Da…

LUNA: Gând?

REMBRAND: Adineauri…

LUNA: Mi se pare foarte curios… îl ştiam un om curajos, obişnuit să se exprime totdeauna cu mijloace proprii. Şi ce te-a autorizat să-mi spui?

REMBRAND: Delicat şi sensibil cum este, n-a precizat nimic… Dar este limpede că omul acesta suferă din cauza atitudinii tale! Şi în casa voastră şi în afară de ea. E prea mândru însă ca să ţi-o spună.

LUNA: Dar ce-am făcut? *(Inocentă.)*

REMBRAND *(întrebând, cu un gest exasperat, tăriile cereşti, rezumate momentan ia plafon):* Ce-a făcut? Mă mai şi întreabă ce-a făcut? *(Se întoarce către ea.)* Ce caută Franga în casa voastră?

LUNA: Din moment ce se afla în compania noastră, când v-am invitat pe toţi aici, n-aveam niciun motiv şi nici nu puteam să nu-l invit şi pe el…

REMBRAND: Cum poţi să mai inviţi pe fostul tău logodnic, pe omul care, la prima ocazie pe care a avut-o la îndemână ca să-ţi dovedească dragostea lui, te-a aruncat peste bord şi la propriu şi la figurat? Va să zică, acuma, când domnişoara Roiu este „vedetă” la ordinea zilei nu-i mai „repugnă” actriţele? Şi coşul de flori, de la bivolul ăla cu burta plină de petrol rafinat, pentru ce l-ai primit? Şi de ce l-ai adus aici?

LUNA: Sper că soţul meu nu te-a autorizat să-mi spui niciun fel de necuviinţă…

REMBRAND: Necuviinţele îmi aparţin şi îmi iau întreaga lor răspundere.

LUNA *(blând):* Inutil… N-am să-ţi reproşez nimic! Vreau să

te rog numai, să... ieşi afară...

REMBRAND: Şi nu numai din această încăpere!... Şi din această casă, chiar! Nu vreau să mă fac, nici complicele, nici paravanul nimănui!... *(Iese, trântind uşa.)*

LUNA *(e enervata şi nemulţumită. După o clipă de ezitare se decide, deschide uşa şi strigă):* Dan!... Dan!... Dan, nu fi copil!...

ZEISS *(apare în uşa):* Dar ce e cu el? Era să mă dea peste cap, pe scară.

LUNA *(caută să se stăpânească. Aprinde o ţigară):* Ne-am certat!

ZEISS *(declamând în glumă):*

Supărările iubirii
Sunt ca ploile cu soare
Repezi, şi cu cât mai repezi
Cu atât mai trecătoare...

LUNA: Nu începe şi tu, te rog!...

ZEISS: Iartă-mă! Nu ştiam că e ceva grav...

LUNA: Nu, nu e grav! E numai... idiot.

ZEISS: Apropo de idioţi, musafirii tăi vor să plece...

LUNA: Mă duc să-i dau afară! Cred că e cea mai bună soluţie... Mai ales că nu mai am chef de nimeni şi de nimic. De-abia aştept să mă apuc să-mi citesc piesa. *(Iese.)*

(Zeiss tuşeşte. Apoi trece la masa de lucru, cu figura complet schimbată. Acuma este el, cel adevărat. Bolnav, trist, nesfârşit de trist, în faţa hotărârii pe care ştie că a luat-o. Caută şi pune în evidenţă o scrisoare dinainte pregătita. A- prinde o ţigară şi fumează. Dintr-un dulăpior de perete scoate o sticlă cu coniac, îşi toarnă intr-un păhărel şi bea. De jos, salutând intrarea Lunei, se aud ovaţii, urlete mai bine zis, şi imediat reîncepe impetuoasă muzica de dans. Zess ascultă o clipă imobil.)

ALAGREC *(intră)*: Misiunea mea s-a terminat, pentru astă-seară. Le-am pus sare în pahar, la toţi. *(Se duce să-şi ia trenchcoatul.)*

ZEISS *(reluându-şi tonul şi figura „pentru lume”):* Văd că sunteţi foarte bine dispus, domnule decan!

ALAGREC: De, iubite maestre! Suntem!... Fiindcă petrecerea *(gest spre „jos”)* luând sfârşit, ne putem duce şi noi astă-seară mai devreme acasă...

ZEISS *(ascultând muzica de jos, care creşte):* Văd că petrecerea nu numai că nu s-a sfârşit, dar de abia îşi ia avânt...

ALAGREC *(tare pe piaţă):* E ultimul dans, de adio! Domnişoara le-a spus că are o piesă de citit în noaptea asta şi i-a pus pe liber... Dar, mi-a plăcut cum le-a zis-o, de la obraz!... *(A terminat să se îmbrace.)* Atunci, maestre, noapte bună şi pe mâine! *(Muzica încetează jos.)*

ZEISS: înainte de plecare nu te distrezi cu un coniac, coane Columb?

ALAGREC: Exclus!

ZEISS: Fă-mi plăcerea. *(A luat sticla şi alt pahar din dulăpior. Un pahar care nu seamănă deloc cu cel din care a băut el.)*

ALAGREC: Dă-mi în paharul dumitale, maestre, nu mai murdări altul...

ZEISS: Nu, drăguţă, că mi-e frică să nu-mi afli secretele... *(Râde şi, din râs. După ce oferă coniacul lui Alagrec, dă în tuse.)*

ALAGREC *(cu coniacul în mână):* Mie nu-mi place deloc tuşea asta, maestre.

ZEISS: Nici mie... *(Îşi toarnă şi lui.)* Şi, pentru că e cam uscată, o s-o ud puţin... Noroc! *(îl priveşte lung, cu multă afecţiune.)*

ALAGREC: Noroc... *(Observă privirea pironită pe el.)* De ce te uiţi aşa la mine?

ZEISS: Tu când te uiţi la cineva, cu ce scop o faci?

ALAGREC: Ca să-l văd bine.
ZEISS: Şi cu tot aşa... *(Beau amândoi.)*
Mai vrei unul?
ALAGREC: Nu, că pe urmă... Noapte bună, maestre...
ZEISS: Noapte bună, dragă Alagrec. Dragul meu prieten.
(Alagrec iese. Zeiss rămâne cu privirea în gol, dusă după băiatul care coboară scara. Are un moment de emoţie pe care-l alungă cu un gest uşor.)
LUNA *(intră. Zeiss s-a reaşezat la masa de lucru şi face ordine în hârtii):* Te deranjez?
ZEISS: Niciodată Luna n-a deranjat poeţii...
LUNA: Uff! Bine că am scăpat de ei!
ZEISS: Au plecat?
LUNA: Mai bine zis i-am dat afară. Nu ştiu de ce, niciodată oamenii ăştia şi oamenii în general nu m-au dezgustat mai mult decât astă-seară... Şi de ei şi de mine.
ZEISS: Poate astă-seară ai fost tu mai sensibilă ca de obicei.
LUNA: Poate şi asta!... *(Aprinde o ţigară.)* Ce bine e aicea la tine! E o atmosferă aşa, nu ştiu cum, reconfortantă! La tine în odaie, cu tine alături, mă simt totdeauna în siguranţă, fără să fiu ameninţată de ceva sau de cineva. E un fel de siguranţă preventivă, ca să zic aşa.
ZEISS: De ce n-ai venit mai des, atunci?
LUNA: Am crezut că fac mai bine să nu vin...
ZEISS: Pentru care din noi?
LUNA: Pentru amândoi deopotrivă...
ZEISS *(în ochii căruia încolţeşte, timidă, o licărire de speranţă):* Te-ai gândit vreodată la asta?
LUNA: Foarte des! Şi, întotdeauna, m-am simţit jenant de mică faţă de frumuseţea gestului tău... Faţă de lealitatea, aproape jignitoare, cu care ai înţeles să respecţi contractul dintre noi.
ZEISS *(senin)*: Ştii că, astă-seară, expiră...
LUNA: Ce?
ZEISS: Contractul de căsătorie. *(Glumind.)* Astă-seară se împlineşte anul de când m-am însurat cu Luna. Nu cu

cea de pe cer… Cu cea de pe pământ.

LUNA: Adevărat?

ZEISS: Da! 19 septembrie!… *(Gest spre calendar.)*

LUNA: Ce repede a trecut!… Şi câte s-au întâmplat de atunci! Şi tot, absolut tot, îţi datorez numai ţie… Fericirea mea, succesul meu… Aveai dreptate când spuneai că după ce mi-ai dat viaţa eşti obligat să mă ajuţi s-o şi trăiesc. Te-ai ţinut de cuvânt, Cristian! Vorbă cu vorbă!

ZEISS: Mi se pare aşa de curios când îmi spui pe nume! Am impresia că nu sunt eu…

LUNA: Tu nu poţi să fii niciodată altul! Şi, nici să semeni cu altul. Faci parte din categoria oamenilor care se nasc pe lume fără duplicat…

ZEISS: Dar, ce e cu tine astă-scara? îmi faci nişte complimente!!

LUNA: Sunt mai repede, mărturisiri. *(Privindu-l drept.)* Nici nu ştii ce bine te cunosc, Cristian!

ZEISS: Când ai avut timp să mă „studiezi”?

LUNA: Între timp… Cu toate legile speciale ale căsniciei noastre, nu uita că am dus, totuşi, o viaţă separată „în comun”.

ZEISS: Toată viaţa mea am avut noroc de paradoxuri…

LUNA: Şi obiceiul ăsta al tău de a lua lucrurile în glumă pentru mine e un lucru foarte serios… Te-am urmărit, te-am căutat sub glume, ţi-am cercetat, ca să zic aşa, toate rafturile intime, dincolo de ce ai pus în vitrinele făcute să atragă sau să depărteze ochii celor care trec pe lângă ele.

ZEISS: Şi?

LUNA: Eee… Şi… multe! Multe la care m-am gândit şi mă gândesc mereu…

ZEISS *(atent, foarte atent, deşi nu vrea să se observe acest lucru):* Şi cu ce scop ai făcut şi mai faci încă toate aceste eforturi care mă onorează?

LUNA: Cu niciunul precis. Ca să constat, probabil, o dată mai mult şi cu mai mare părere de rău, că florile cele

mai frumoase nu înfloresc mai niciodată pentru cine le merită.

ZEISS *(a îngheţat. Totuşi îşi menţine tonul, cu multă dificultate):* Şi eu care mă aşteptam să-mi faci o declaraţie de dragoste!

LUNA: E cea mai mare pe care aş fi putut să ţi-o fac, Cristian!... îmi pare atât de rău că nu te iubesc... Că nu pot fi — aşa cum am vrut, cum am dorit, cum am încercat chiar în gândurile mele — soţia ta adevărată...

ZEISS: Bine, dar problema asta nu trebuia pusă niciodată... între noi...

LUNA: Ba eu mi-am pus-o. Şi mereu!.. Tu, nu?... *(Îl priveşte drept în ochi.)*

ZEISS *(fără nicio ezitare. Brusc, cum şi-ar înfige un ac în inimă sau cum ar slobozi un glonte în tâmplă):* Nu!... Eu, nu!...

LUNA: Niciodată, Cristian? Fii sincer cu tine însuţi, cum sunt şi eu cu mine!...

ZEISS: Niciodată, Liliana!... Eu am intrat în viaţa ta pe date atât de certe, încât nicio clipă nu mi-am îngăduit să visez dincolo de ele... Şi-apoi, viaţa mea este în aşa fel croită — nu ştiu, de mine sau de alţii — că nu-şi poate îngădui riscul unei fixări, nici în timp, nici într-un anume loc... Eu sunt făcut să circul în existenţă, ca sângele într-un organism viu... Şi în clipa când m-aş opri... aş îngheţa în propriile mele vine... Înţelegi?

LUNA: îmi pare bine că n-ai suferit, Cristian! Sunt fericită, crede-mă!...În judecata şi, poate, în orgoliul meu de femeie îmi închipuisem contrariul... Acum mi s-a luat o piatră de pe inimă... O piatră grea...

ZEISS: Şi eu care credeam că sunt o piatră scumpă...

LUNA: Nu s-a găsit niciuna care să te egaleze, crede-mă!

ZEISS: Fetiţa mea dragă...

LUNA: Atât aş fi vrut să fiu „femeia ta" dragă... Să mă îndrăgostesc de tine, ca o nebună, să-ţi aduc în viaţă şi în suflet şi în braţe — odată cu dragostea mea — tot ceea ce simt că viaţa nu ţi-a dat niciodată...

ZEISS: Eu, mă mulţumesc, Liliana, numai cu ce mi-ai spus acuma!... E cea mai caldă răsplată pe care puteai să mi-o dai, dacă te-ai gândit vreodată că mi-ai putea fi datoare cu o răsplată. Şi acuma, chestiunea aceasta fiind lichidată, ia să stăm noi de vorbă un pic, avocăţeşte. Contractul nostru fiind expirat, calitatea mea de soţ încetează şi...

LUNA *(îl întrerupe):* Dă-l încolo de contract... Nu vezi câtă importanţă i-am acordat că nici n-am ştiut că expiră... Şi nici nu m-am gândit nicio clipă la asta.

ZEISS: În schimb, m-am gândit eu... *(Ia scrisoarea.)* Uite, aici, ai o scrisoare din partea mea... *(Luna vrea* i-o *citească.)* Nu, că nu e pentru tine. E pentru avocatul la care te vei duce chiar mâine...

LUNA: Pentru ce?

ZEISS: Pentru ca să se ocupe de divorţ... În această scrisoare se află motivele legale ale acestuia.

LUNA: Nici prin minte nu-mi trece să divorţez...

ZEISS: Dar poate că îmi trece mie...

LUNA: A, da! Ai dreptate! Mă rog! Dacă ţii tu!... Uitasem că mai e vorba şi de libertatea ta, pe care ţi-o ţin încătuşată de atâta timp... Iartă-mă!

ZEISS: Păi vezi? Dacă-mi vine gust să mă însor? Vrei să întru în puşcărie pentru bigamie?

LUNA: În orice caz, chiar dacă ne divorţăm, sper că n-ai de gând să pleci din casa „noastră”?...

ZEISS: Nici nu mă gândesc. Până în clipa când prezenţa mea nu va deveni inoportună...

LUNA: Pentru cine?

ZEISS: Pentru ochii lumii... În orice caz însă, oriunde mă voi găsi, totdeauna voi fi alături de voi. Ca şi cu voi...

LUNA: Cu care „noi”?

ZEISS: Cu „voi”. Cu tine şi cu cel care e sortit să-ţi fie adevăratul tovarăş de viaţă. Cu cel pe care inima ta îl cheamă şi mintea ta îl îndepărtează de atâta timp... Cu cel pe care-l iubeşti şi care te iubeşte... Fiindcă şi eu te cunosc pe tine, Liliana, tot atât de bine cum îl cunosc şi

pe el... Şi ştiu că dacă până astăzi dragostea voastră nu s-a mărturisit, aşa cum e drept, cum e firesc şi cum trebuia să se întâmple, a fost numai din cauza, mea şi a prieteniei voastre pentru mine... Tu nu i-ai spus lui că îl iubeşti fiindcă, în formă, erai soţia mea, şi nici măcar în formă nu vroiai să mă jigneşti, iar Rembrand nu ţi-a spus că te iubeşte, fiindcă în fapt mă crede soţul tău... Acum, obstacolul a dispărut... Şi dacă nu te-am sfătuit să denunţi contractul dintre noi mai de mult, am făcut-o numai din motive strategice... Voiam să ştiu cu cine îmi mărit nevasta şi să mă conving dacă prietenul meu cel mai bun o merită.

LUNA: Şi te-ai convins?

ZEISS: Da! M-am convins.

LUNA: Cât eşti de bun, Cristian!... Mi-e şi ruşine, că nici nu ştiu măcar cum să-ţi mulţumesc... Şi nu ştiu de ce mă simt în clipa asta foarte tristă. Imens de tristă. Parcă a murit ceva în mine.

ZEISS *(ca să schimbe vorba):* Tu îţi dai seama de mutra lui Rembrand când o afla adevărul?

LUNA *(de departe):* Care adevăr?

ZEISS: Cel pe care îl ştim numai noi doi...

LUNA *(totuşi, un pic amuzată):* Adevărat?... El nu ştie nimic. Şi nici n-o să creadă, să vezi!

ZEISS: E şi de necrezut, să recunoaştem!... Noroc însă că avem noi mijloacele noastre de convingere... *(Râde.)*

LUNA *(râde şi ea):* Cristian... *(E jenată. Zeiss tuşeşte.)* Dacă vrei să mă divorţezi de tine, trebuie să-mi faci o promisiune solemnă...

ZEISS: Care?

LUNA: Să te laşi de fumat...

ZEISS: În trei luni de zile îţi jur că nu mai pun nici o ţigară în gură!

LUNA: De ce „în trei luni”?...

ZEISS: Atâta durează cel mai bun sistem să te laşi de tutun... Scazi, scazi ţigările treptat, câte una pe zi, până ajungi la ultima... Or, eu fumez 90 de ţigări pe

zi... Deci în trei luni, am ajuns la zero...
LUNA: Temperatura ţi-ai luat-o?
ZEISS: Da! Normală!...
LUNA: N-ai avut nicio linie? *(la termometrul.)* la pune-ţi termometrul puţin, să mă conving şi eu...
ZEISS: Normală, adică 37 şi 8 cât am de obicei seara...
LUNA: Mâine chem iarăşi doctorul, să ştii!
ZEISS: O să spună acelaşi lucru, pe care îl ştim... şi pe care îl repetă mereu... O stare postgripală...
LUNA: Să chemăm altul!...
ZEISS: De ce să schimbăm doctorii, când „postgripală" e aceeaşi?
LUNA: Aşa! Ca să-mi faci mie plăcere şi să dorm liniştită, noaptea. Phiuuu... Apropo de somn, am uitat de piesă... Mă duc s-o citesc. *(Sună telefonul de pe masă.)* La ora asta cine ar putea fi...?
ZEISS: Am şi eu, telefoanele mele nocturne...
LUNA: Da, da... Să ştii că aşa el... Niciodată n-am stat la tine până la ora asta!... Şi, deci, dulcineele te pot chema în voie, fără risc...
ZEISS: Alo!... Oooo!... Bună seara, scumpa mea!... Da!... Sunt singur ca de obicei... Nevastă-mea?... Doarme dusă, singură şi ea, ca de obicei... la spune, chirie, ce-ţi doreşte inimioara?... *(Luna ascultă atentă şi nedumerită.)* Musafirii? Da, au plecat... I-a dat Luna afară, pe toţi... Cum o să fiu beat, „mamy scump"?
LUNA *(cu dezgust):* „Mamy scump"... Cu de astea vorbeşti la telefon? Phuuuu!
ZEISS: Alo!... Da... sunt atent... Mă insuliţă însă cineva... de alături! Da, da... Beat... nu beat... Remarcă ce poate să însemne, în viaţă, o simplă schimbare de accent!... *(Întinde receptorul Lunei.)* Rembrand la telefon!...
LUNA: Nu m-a chemat pe mine! Dacă avea să-mi spună ceva n-avea decât să sune la telefonul meu de jos...
ZEISS: N-a îndrăznit... Nu ştie că ne-am divorţat...
LUNA: îl priveşte şi nici nu mă interesează. Spune-i să cheme peste cinci minute, jos...

ZEISS *(la telefon):* Sigur că am auzit tot ce-ai spus! N-am pierdut nicio vorbă... Ascultă, genialule! Cheamă-mă, din nou, peste cinci minute, la telefonul nevesti-mi... Asta e defect şi nu înţeleg bine ce spui... Da, cobor la ea. N-ai nicio grijă, că nu se deşteaptă! Doarme tun, că a citit o piesa de teatru!... Atunci, refă numărul. Da. Am şi coborât... *(Închide.)*

LUNA *(privindu-l drăguţă, jenată, recunoscătoare):* îmi vine să-ţi sărut mâna...

ZEISS: Nu!... *(Pleacă fruntea.)*

LUNA *(îl sărută):* Noapte bună!...

ZEISS: Noapte bună!.. *(Încet.)* Adorato!... *(Închide uşa.)*

(Afară zorile încep să strivească violete ude şi triste în ferestre... Zeiss începe să strângă hârtiile, pe care le pune într-o servietă, dinainte pregătită... Apoi vine din dormitor cu o valiză, pe care o deschide... Trece şi revine, pe braţ, cu hainele în care l-am cunoscut, cu aparatul fotografic pe umăr. Pune hainele în valiză şi aparatul alături. Desprinde o fotografie a Lunei din perete sau ia una care se află pe birou. O pune peste haine în valiză şi închide valiza... Trece în dormitor, de unde revine îmbrăcat într-un trenchcoat vechi, răpănos. Trenchcoatul lui! Pe cap are — ca şi Alagrec — un basc... la valiza într-o mână *— ca pe vremuri găleata — (în valiză a băgat şi servieta cu hârtii) şi pe umăr, trepiedul, cu aparatul înşurubat în creştet, ca un cap de mort... Deschide uşa şi iese încet, după ce stinge lumina Scena rămâne goală*, în *lumina vânătă a zorilor care se amestecă cu fumul de ţigară... Zeiss se aude tuşind din ce în ce mai îndepărtat, în timp ce, peste scena goală, coboară, foarte încet*

---- CORTINA ----

TABLOUL 5

Acelaşi decor din tabloul 4. E transformat însă într-un elegant atelier de pictor. Un şevalet mare, altele mici, cu tablouri gata, ori în lucru, pe ele. Peste tot, tablouri, pânze, suluri, cartoane, ulcele cu pensule etc. Acţiunea se petrece peste trei luni de la tabloul precedent, adică spre sfârşitul lui noiembrie. E o dimineaţă luminoasă. Pe fereastră perspectiva citadină e în concordanţă cu timpul. Pomii cu crengi de cărbune, casele cu aspect dezolant în soarele sleit, pe ele, ca o lumină tardivă şi inutilă... La ridicarea cortinei, Luna e aşezată la fosta masă de lucru a lui Zeiss... cufundată într-un maldăr de ziare, pe care le răsfoieşte şi din care taie, cu o foarfecă mare, cronicile dramatice, pe care, cu o pensulă muiată în gumarabică, le lipeşte într-un caiet-album. Pe un fotoliu, mai la distanţă, Alagrec fumează cu „pipa" ca orice pictor care a început să se respecte. E îmbrăcat în acelaşi trenchcoat şi cu acelaşi basc pe cap. Singurul ornament în plus, afară de pipă, este un fular răsucit în jurul gâtului. Alagrec e oarecum „virilizat", şi sub o mare tristeţe, care i se citeşte pe figură, se vede dragostea „extatică" pentru Luna, pe care o priveşte imobil.

LUNA *(văzându-şi de treabă)*: Prin oraş ce se vorbeşte despre „Geamandura"?

ALAGREC *(trezit din reverie):* Poftim?

LUNA: La ce te gândeai?

ALAGREC: La nimic... Şi când nu mă gândesc la nimic, sunt foarte atent la ce nu mă gândesc.

LUNA: Te-am întrebat, dacă ai auzit ce se vorbeşte despre premiera „Geamandurii „ în oraş?

ALAGREC: E cea mai mare lovitură a stagiunii!... Şi, dumneata, noul idol al publicului!...

LUNA: Sunt aşa de fericită!... Şi să nu ştiu cine e autorul!? Să sperăm însă că, după succesul pe care l-a avut piesa lui, o să iasă la lumină... *(Termină de lipit ultima cronică.)* Aşaaa! Acuma pol să-mi aprind o ţigară. *(Ceea ce şi face.)* Singurul meu regret este că la premieră n-a fost şi Zeiss...

ALAGREC: De unde poţi să ştii?

LUNA: Sunt convinsă că a plecat de mult din ţară... Totul era pregătit, calculat în amănunt, de acum trei luni. Din seara „contractului”! Divorţul, fuga, tot! Dar de ce să plece aşa? De ce să fugă?

ALAGREC: Dumneata u-ai vrut sa fugi la fel, anul trecut, la mare?

LUNA: Eu am vrut să fug pentru ei...

ALAGREC: Poate că şi el a fugit, pentru alţii...

LUNA: Pentru cine? Pentru bărbatu-meu şi pentru mine?

ALAGREC: Pentru mine nu, în niciun caz. *(Oftează.)* Dar eu tot o să-l găsesc. Că fără el am rămas mai singur decât în clipa când nu aveam pe nimeni pe lume...

LUNA: Da, da. Ai dreptate, Alagrec... Trebuie să-l găsim...

REMBRAND *(intră):* Bună dimineaţa, copii! în sfârşit, l-am descoperit. *(E foarte încântat.)*

LUNA: Pe Cristian? Unde?

REMBRAND: Nu pe Cristian, dragă! Cred că am descoperit cine e autorul „Geamandurii”. În orice caz, suntem pe drumul cel bun. Directorul teatrului a primit o scrisoare de la el.

LUNA: Da? Şi cine e? Spune-mi repede...

REMBRAND: Scrisoarea e semnată ca şi piesa: „Un anonim”.

LUNA: Atunci de unde ştie directorul cine e?

REMBRAND: Ai răbdare, draga mea să-ţi explic. Ştii că „Geamandura” a fost prezentată în manuscris la teatru!

LUNA: Da, şi?

REMBRAND: Şi directorul a comparat imediat scrisul piesei cu cel al scrisorii... Şi sunt identice... *(E satisfăcut ca şi cum ar fi descoperit el treaba asta.)*

LUNA: Şi ce-am rezolvat cu asta?

REMBRAND: Oricât! E un pas înainte... Mai ales că, în scrisoarea trimisă directorului, Anonimul îl roagă ca toate drepturile de autor care i se cuvin să fie vărsate unui oarecare *(consultă agenda)* Constantin Taiga, domiciliat în sir. Sfinţii Voievozi nr. 79. *(Alagrec păleşte. Se ridică brusc.)* O să ne ducem la adresă, chiar azi după-masă şi să facem cunoştinţă cu domnul Taiga ăsta! Nu? Şi nu se poate să nu aflăm nimic de la el... Dacă n-o fi, după cum bănuim noi, chiar el autorul piesei.

ALAGREC: Pe mine, mă scuzaţi. Am o întâlnire urgentă în oraş şi-am întârziat. *(Dispare.)*

REMBRAND: Dar ce l-a apucat, pe junele?

LUNA: Nu ştiu! De câtva timp, are o atitudine foarte ciudata. De când ne-am căsătorit noi, mai exact...

REMBRAND: Da! Am observat şi eu că face tot ce poate ca sa mă evite. *(Râde.)* Şi dragostea mea ce-a făcut toată dimineaţa, singură? *(Se apropie tandru şi-o îmbrăţişează.)*

LUNA: A lipit cronici dramatice...

REMBRAND: În „cartea gloriei”...

LUNA: Ca să vezi ce prevăzătoare sunt.

REMBRAND: Ştii că l-am visat azi-noapte iarăşi pe Zeiss.

LUNA: Şi eu...

REMBRAND: Bietul Zeiss! Cine ştie pe unde o fi!?

LUNA: De ce spui „bietul”? Poate că acolo unde o fi... e fericit. Mai fericit decât era aici, cu noi!

REMBRAND: Dac-ai şti cât doresc să fie aşa! Nu ştiu însă de ce, am impresia că sunt foarte vinovat faţă de el şi că deşi obişnuit cu „fugile” lui, asta din urmă are o semnificaţie specială...

LUNA: Dan! Spune-mi drept!... Tu ai bănuit vreodată că

Cristian m-ar fi putut iubi cu adevărat?

REMBRAND: Tot timpul am fost convins că te iubeşte… *(I se pare curios ca-l mai întreabă.)* Mă mir că mă mai întrebi!

LUNA: Şi de ce nu mi-ai spus-o niciodată?

REMBRAND: Fiindcă nu mi se părea nimic deosebit ca soţul să-şi iubească soţia!

LUNA: A, da, adevărat!… Tu nu ştiai…

REMBRAND Putea măcar să-mi treacă prin gând? Am fost chiar gelos pe el! L-am invidiat, l-am detestat… Uneori, chiar l-am şi urât… L-am urât groaznic…

LUNA: Gând?

REMBRAND: În nopţile când plecam de la voi singur, acasă, şi ştiam că rămâne cu tine.

LUNA: Dar tu nu observai că eu te iubesc? Că „tu” erai tot?

REMBRAND: Ba da şi nu ştiam ce să mai cred!

LUNA: Spune, Dan! Am vrut să te întreb de multe ori!… Cum v-aţi împrietenit voi… Unde?

REMBRAND: Am copilărit pe aceeaşi stradă de târg de provincie, agăţaţi de cozile aceloraşi smeie turcaleţe… El era copilul nimănui. Copil găsit şi crescut de o femeie cu inimă bună. Am stat în aceeaşi bancă, la şcoală… Am văzut cel dintâi film împreună, am împărţit prima ţigară… Pe urmă, ne-am despărţit… Părinţii mei s-au mutat în Capitală… Şi, într-o zi, eram în primul an la Belle Arte, ne-am reîntâlnit… El se înscrisese la litere. Şi iarăşi nu ne-am mai despărţit câţiva ani… Până într-o zi, când a dispărut ca şi acum… Fără urmă, fără explicaţii, ca să ne întâlnim din nou peste un ştiu câţi ani, într-o noapte de toamnă, într-o tavernă la Paris. El era chelner, eu client… Un client însă căruia i-a plătit chelnerul consumaţia…

LUNA: A fost şi chelner?

REMBRAND: Dar ce n-a fost? A făcut toate meseriile, ca să le cunoască pe toate cu oamenii lor. Fiindcă, marea lui pasiune… au fost întotdeauna oamenii. Toţi oamenii

deopotrivă... A vrut să-i cunoască de aproape... să fie la fel ca ei, ca să-l poată lăsa, fără bănuieli şi -rezerve, să-i iubească... El n-a făcut niciodată, niciun fel de deosebire între oameni... I-a iubit în corpore; i a fost frate cu fiecare în parte... A călătorit peste tot, deopotrivă de vesel, în cabinele transatlanticelor, ca şi agăţat de tampoanele trenurilor de marfă... în cele din urmă. Se pare că a ostenit şi s-a hotărât să se fixeze. Şi şi-a ales o profesiune... Fotograf... Dar un fotograf deosebit... îmi aduc aminte ce-mi spunea într-o seară. În seara când ne-am reîntâlnit, ultima dată şi am pus la cale „ridicarea cortului ideologic" pe malul mării» unde te-am cunoscut... „Mă! Eu sunt convins că figura omului, expresia lui plastică, adică, este însămi figura sufletului omenesc... Prin urmare eu, dacă fotografiez oameni, în fond fotografiez suflete. Suflete pe care le developez în camera obscură a inteligenţei mele, ca să fac cunoştinţă cu ele..."

LUNA: Interesant!...

REMBRAND: O fotografie pentru el era un fel de radiografie a sufletului omenesc, ca să zic aşa. Şi datorită ei putea să aleagă bunii de răi, folositorii de inutili, trântorii de creatori şi aşa mai departe. Intenţia lui avea un sens uman şi social. Era un vis uriaş şi documentar, urzit între două lumi. Cea în care trăia şi cea pe care o visa...

LUNA *(„iluminată" de o constatare):* Dan! Stai! Ştii tu cu cine seamănă Zeiss?

REMBRAND *(nedumerit):* Cu cine?

LUNA: la gândeşte-te la „Geamandura**... Nu seamănă cu eroul? Cu Gri-Gri?

REMBRAND *(se gindeşte):* Adevărat!.. Da, da, aşa este... Asta e chiar simbolul „Geamandurii"!...

LUNA *(citează):* Şi uite şi replica lui din scena cu mine, în actul II — „O geamandură are un rost precis, în viaţa mărilor şi a oamenilor de pe ape... Ea trebuie să arate vapoarelor călătoare, prin strigătul ci, proiectat în

bezne, cum şi pe unde trebuie să ajungă în porturile lor fireşti. Şi — draga mea — o geamandură nu este numai a mărilor agitate de propriile lor adâncuri, ademenind navele încărcate cu muncă şi cu viaţă spre incertitudinea ţărmurilor îmbietoare... Pământul are, ca şi apele, geamandurile lui terestre, care, în marea noapte a aşezărilor lumeşti, şi-au proiectat glasul, peste orizonturi şi frontiere, chem în d călătorii lumii spre cheiurile adevărate ale fericirii omeneşti. Geamandurile acestea, ale pământului, au fost oamenii lui providenţiali *(Luna care s-a ridicat tot timpul cât a debitat şi, mai exact, a „jucat* tirada lui Gri-Gri, schimbă tonul teatral cu unul curent şi zice.)* Aicea... se opreşte... face câţiva paşi şi pe urmă, se întoarce către mine şi zice... *(Reia tonul lui Gri- Gri, de pe scenă.)* „Eu însă, vezi tu, draga mea, n-am putut să mă ridic până la înălţimea marilor chemări şi poate — asta e drama mea... N-am izbutit să ajung decât o «geamandură» a dragostei... A dragostei care trebuie îndreptată şi ea spre însoritele şi visatele ei «porturi fireşti», cum îţi spuneam adineauri. Spre ţărmurile pe care în ochii îndrăgostiţilor, înfloresc toate florile pământului şi deasupra cărora izbucnesc imaculate, spre eternul azur al iubirii, toate columbele sufletului. De aceea poate, cântecul meu de geamandură solitară nu sună în urechile tale decât ca un geamăt, al propriilor mele deznădejdi.”

REMBRAND: În fond, Zeiss a fost tot un fol de geamandură... Geamandura fericirii noastre...

LUNA: Aşa cred şi eu... *(Pe gânduri.)* cântecul lui: n-a fost decât un geamăt al propriei lui deznădejdi...

ALAGREC *(intră. Este exuberant, fericit. De emoţie, când deschide gura să vorbească, îi cade luleaua. Se pleacă şi-o ridică):* Pardon! *(Apoi trece la replică.)* Ştiu unde e maestrul! L-am descoperit... Ştiu tot...! Ştiu!

LUNA *(fericită, ca şi Rembrand):* Unde e?

ALAGREC: Vă spun imediat... Să răsuflu, c-am fost atât de

zăpăcit încât am fugit după tramvai până aici, crezând că sunt în el. *(Nu ştie unde să-şi pună luleaua. În gură, în buzunar?)*

LUNA: Las-o-ncolo de lulea şi spune...

ALAGREC *(dându-i luleaua lui Rembrand):* Umple-mi-o, te rog, cu tutun, până spun... Am plecat de aici, direct la directorul teatrului şi l-am rugat, din partea dumitale *(se adresează Lunei, în timp ce Rembrand scoate o pungă de cauciuc şi umple luleaua lui Alagrec cu tutun),* să-mi dea scrisoarea pe care a primit-o din partea autorului piesei, că vrei s-o vezi. *(Scoate o scrisoare din buzunar.)* Uite-o! Examinând cu atenţie plicul, am observat stampila poştei ca să ştiu de unde este expediată scrisoarea... Uite-o!... *(O prezintă celor doi, care-l urmăresc atenţi.)* Man-ga-lia! E clar? *(Cei doi îl privesc nedumeriţi.)*

REMBRAND: Şi de ce, dacă scrisoarea e expediată din Mangalia, trebuie să fie neapărat de la Zeiss?

ALAGREC: Fiindcă, pe mine, am uitat să vă spun, până acuma, nu mă cheamă numai Alagrec. Mă mai cheamă şi Constantin Taiga *şi* locuiesc în str. Sfinţii Voievozi nr. 79, la cămin. Şi asta, numai „el” o ştia!!...

---- CORTINA ----

ACTUL AL TREILEA

TABLOUL 6

În casa lui Hussein, în apropiere de Mangalia, a doua zi după tabloul precedent. Decorul reprezintă încăperea „principală” a locuinţei lui Hussein. Este o cameră mobilată în stilul turcesc al caselor din Dobrogea. Ferestrele au „vedere spre mare”. Prezenţa lui Zeiss, în această încăpere, a adus unele „imixtiuni” de stil. Astfel, se pot remarca o maşină de spirt, o măsuţă plină cu sticluţe de medicamente, aparatul fotografic rezemat într-un colţ şi un fotoliu de pluş, anacronic, pe care stă Zeiss şi care a fost cumpărat de circumstanţă. Lângă acest fotoliu, este o măsuţă improvizată — dintr-o fostă ladă de portocale, ori dintr-un butoi de untdelemn — acoperită cu un covoraş turcesc. Pe măsuţă se afla câteva ziare, o scrumieră, brichete, ţigări, „muzicuţa lui Zeiss” şi — tronând peste toate — fotografia Lunei, pe care Zeiss a luat-o cu el, la finele tabloului 4.

După bătaia gongului, se aud, în timpul cât foarte încet se ridică cortina, valurile mării izbind poalele falezei. Zeiss e în fotoliu, acoperit cu un pled peste picioare. E foarte slăbit, neras, ceea ce face să arate şi mai rău; pe cap poartă bascul cunoscut. Fumează, privind imobil marea care se vede pe fereastră.

HUSSEIN *(intră de afară, rebegii şi cu câteva cioturi de salcâm în braţe. Are pe el un pieptar gri, căptuşit cu*

oaie, şi în jurul gâtului o cârpă albă, împletită ca un colac. Şi el este neras): Frig estem, bre! *(Se duce să pună lemnele în sobă.)* Uenim iarna. Adineauri eu uezut pescăruş care zburam la uscat Asta zapada înseamnă, bre...

ZEISS: Da! Şi eu simt că trebuie să ningă...

HUSSEIN *(de la sobă unde înviorează focul, întorcând capul spre el. Toată atitudinea lui Hussein, tot ce face şi tot ce spune trebuie să fie — dincolo de voinţa lui — impregnat de imensa şi dezolata dragoste pentru Zeiss):* Tu de unde simţim, bre?

ZEISS: Din suflet, Hussein... Sufletul gol simte zăpada, ca jivinele nemâncate când o adulmecă în luminişurile pădurii...

HUSSEIN: Asta pădure, Hussein nu uazut. Hussein nu uazut decât marea...

ZEISS *(privind-o):* Marea!... *(Rar.)* La grande bleue! Şi eu o iubesc, Hussein...

HUSSEIN: Tu iubeşti la el, asta ştim eu... Dar doctor, spus la tine că marea nu uace bine la plamin al tău... Doctor spus la tine, imediat plecam munte... Altminteri, nu bine estem... Prost estem...

ZEISS: Să nu crezi că mor de oftică, Hussein! Mor de dragoste, mă!

HUSSEIN: Ala nu bun... Tu greere estem şi pentru altu cantat...

ZEISS: Totdeauna greierii cântă pentru alţii. Mi se pare chiar că melodia lor e rezultatul «unei suferinţe fizice...

HUSSEIN *(care, între timp, a terminat cu soba, se aşază pe „ceva" lângă Zeiss şi răsuceşte o ţigară):* Asta noi nu ştim... Noi ştim ca tu bolnav estem. Cauza la fata formos care tu fost pescuit. *(Aprinde.)* Mai bine înecam la el, pardon la cuvânt...

ZEISS *(surâde):* De ce spui aşa? Şi tu ai iubit-o!

HUSSEIN: Asta prostia la cap batrân fost, bre!... Cauza drujda baut *şi* nu ştim ce uorbit!... *(Vede jurnalele de lângă Zeiss.)* Asta giornal de astazi estem, bre?

ZEISS: Da! L-a adus Ali, adineauri... Ştii că piesa mea a avut mare succes...

HUSSEIN: Ala „geamandur”?

ZEISS: Da! Şi după cum scriu gazetele, afară de Luna, tu ai avut cel mai mare succes...

HUSSEIN *(râde):* Ha! Ha! Hussein giocat la scena şi habar nu aut la el...

ZEISS: Toată lumea a remarcat rolul tău în piesă!

HUSSEIN: Dai giornal la mine, citeşti, bre! *(Ia jurnalul şi-l despătureşte.)*

ZEISS *(care-i urmăreşte mişcările):* Nu acolo! Pe pagina cealaltă... Sus de tot. Unde scrie „Cronica dramatică”.

HUSSEIN *(uitându-se pe ultima pagină a ziarului):* Noi altceva cautam... *(Cercetează atent şi vizibil pentru public „Mica Publicitate”.)*

ZEISS: Ce cauţi la „Mica Publicitate”?

HUSSEIN: Asta priveşte la mine... Asta secret la Hussein estem... *(A găsit ce căuta şi are o tresărire — un strigăt chiar — exprimat, de preferinţă printr-o vorbă turcească.)* Ai, ai, ai, ai, ai! *(Se bucură.)*

ZEISS: Ce este?

HUSSEIN: Ia citim tu asta articol, bre!... *(Îi dă ziarul, indicând locul unde să citească.)*

ZEISS *(vrea să citească, dar puterile nu-i mai permit):* Citeşte-mi tu, Hussein, că doar ai făcut „scola romanesc”.

HUSSEIN *(citeşte):* „Mare recompens! Domnişor Luna care înecat la anul trecut lângă Mangalia oraş şi şezut cort cu domn Rembrand-pictor, cu grec ala mic, care urut film la America uacem şi fotograf de la plaja care Zeiss chemam la el. Rugat estem să scrim de urgensa la domn Hussein Tefik, oraş Mangalia, strada Uama ueche număr la poarta 135 auem. Pentru comunicam veste grav la el, care singura nădejde de reapar, numai la el auem. Mulsumim la anticipat Hussein Tefik”.

ZEISS: Ce înseamnă asta, Hussein?

HUSSEIN *(fericit şi încântat de el însuşi):* Asta articol care

scris Hussein…

ZEISS *(nemulţumit):* De ce-ai făcut asta, Hussein?

HUSSEIN: Pentru ca tu nu urut dai la mine adres de la domnişor Luna şi fara el tu murim şi Hussein nu urem asta prostie. Hussein iubim pe tine cum pe copil al lui… *(Mai cald.)* Hussein iubim la tine. Mă!… *(Înduioşat izbucneşte în plâns. Un plâns cumsecade*, *bun*, *amărât.)* Pentru ce tu urei să faci la mine plângi. Mă? Pentru ce urei tu mori, mă?

ZEISS *(ca să-l liniştească):* Fii liniştit, Hussein… O să mă fac bine… *(Spune replica fără convingere şi întoarce capul spre mare. Poate că are lacrimi în ochi şi nu vrea să i le vadă publicul.)*

HUSSEIN: Fara Luna. Tu niciodata nu uacem bine… *(Cu un suspin disperat şi strâns în piept, ca un nod de batistă udă.)* Tu murim, mă!

ZEISS: Chiar dacă o fi să mor *(surâs)*, ceea ce n-aş crede, să mă ierţi, Hussein, că am venit să mor la tine… Dar vreau să mor lângă o inimă… Asta! *(Îl atinge pe piept, în dreptul inimii.)* Şi lângă asta… *(Arată marea*, *prin fereastră.)*

HUSSEIN: Lasa murim altu batrin. Pentru ce murim tu? *(Zeiss tuşeşte iarăşi lung, obsedant*, *sub privirile îngrijorate ale lui Hussein.)*

HUSSEIN: Mâine uenim iară doctor la tine… Hussein fost azi şi rugat la el…

ZEISS: Nu trebuie, Hussein… Păcat de bani…

HUSSEIN: Dar ce? Tu plătim? Turcu plăteşte!

ZEISS: Dac-aş putea ţi-aş săruta inima, ca pe o mână… *(Râzând.)* Mă, inimă cu fes! Turcule de altădată! Cu copilăria noastră agăţată de şalvarii tăi şi cu sufletul nostru, ca un abur răsuflat între acadele şi alviţe şi lipit pe cănuta de tablă din care gâlgâia — rece şi acrişoară — braga recreaţiilor şi a zilelor de arşiţă… Mă, turcule, mă!… *(Tuşeşte din nou*, *mai „uscat”. Hussein îi urmăreşte tuşea alarmat*, *oftează în semn de convinsă neputinţă. Zeiss, după tuse*, *aprinde o nouă ţigară.)*

HUSSEIN: Nu mai fumam, bre!...

ZEISS *(epuizat):* Lasă, Hussein... Cred că e ultima ţigară pe care o mai fumez... *(Ca să nu-l alarmeze, adaugă.)* Azi!

HUSSEIN: Foarte bine, bre! *(N-a prins „nuanţa", dar are şi el felul lui de a-i da încredere, deşi nu mal crede în ea.)* Astăzi fumam asta, mâine fumam altul sigara, poimâine încă unul şi la uara, când punem iara cort, acolo *(gest în direcţia unde ştie că a fost instalat cortul din actul prim)* fumam la tine câte sigările poftim... Ca paşa din Uidin, bre! *(Şi ca să-l convingă că crede în ceea ce spune.)* Eu, la uara, facem cadou la tine narghile, bre...

ZEISS *(slăbit îşi lasă capul pe spătarul fotoliului. Încearcă să surâdă pe replică):* Vorba ta! Mulsumim!... *(Închide ochii şi visează sub ei.)*

HUSSEIN: Acuma pusin la tine dormim... Urei Hussein cântec cantam?

ZEISS *(face un semn uşor cu capul*). Da!

(Hussein încet, convins de importanţa cântecului pe care-l începe şi pe care îl socoteşte un fel de doctorie morală pentru plămânii bolnavului, scoate o muzicuţă din şalvari şi începe să cânte valsul leit-motiv. Zeiss visează mai departe, pe cântec, imobil. Hussein cântă puţin, până când se convinge că Zeiss a adormit. Se apropie de eh constată că doarme şi neavând ce să-i facă mai mult îi strânge pledul pe picioare. Apoi se duce spre sobă. Să mai pună un lemn pe foc. Alagrec bate în uşă.)

HUSSEIN: *(mirat, întoarce capul către acesta):* Cine acolo estem? *(Pe replică, se ridică de la sobă unde era chircit şi se îndreaptă spre uşă.)*

ALAGREC *(de afară):* Eu!

HUSSEIN *(tot în parcurs):* Care eu? Eu, ala, eu mulţi estem...

ALAGREC *(deschizând uşa binişor*): Eu, Alagrec!...

HUSSEIN *(bucuros, foarte bucuros. Duce degetul la gură):* Ssssst! *(Un gest spre fotoliul lui Zeiss.)* Dormim, bre!

ALAGREC *(pătrunde plin, în scenă, se uită la Zeiss şi nu-i trebuie prea mult ca să priceapă, măcar aproximativ, situaţia.)*

HUSSEIN *(care îl urmează, bucuros de vizită):* Când tu uenit, bre?

ALAGREC: Adineauri... cu trenul de patru...

HUSSEIN *(tot vesel, atât cât îi îngăduie situaţia):* Tu citit articol care Hussein la giornal scris?

ALAGREC: Nu!.. N-am citit niciun articol.

HUSSEIN: Atunci de unde tu ştiut ca el aicea estem? *(E decepţionat.)*

ALAGREC: Am aflat dintr-o scrisoare... O să-ţi spun eu dumitale. E bolnav? *(Priveşte spre Zeiss care doarme.)*

HUSSEIN *(încet):* Rău la el bolnav... Când uenit aici doctor la el, nu urut uedem, nici doctoria luam, nici nimic nu uacem... Numai stat aşa şi tuşit şi privit fotografia de la domnişor. *(I-o indică.)*

ALAGREC: Aha!

HUSSEIN: La început, el plimbat pusin la marea, vesel fost pentru Hussein. Dar Hussein uazut imediat ca el ceva la inima auem şi bolnav la oftica suntem... *(Mai încet.)* Hussein uazut sânge la el, scuipam şi el ascundem la Hussein... Şi Hussein chemam doctor. *(Mai încet.)* Şi doctor, treile ori, aicea uenit şi spus la el că plecam la muntele trebuie... Că la boia ce el auem, marea nu bun estem. Dar el nu urut plecam... Fiecare zi, unde fost cort, mergeam... Şi ploaia şi frig fost şi el tot acolo dus. Şi la acum o săptămân. Nu mai putem acolo mergem. Şi stam la fotei şi tuşim. Şi tuşim, bre! Şi tuşim... *(oftează adânc, obidit)* şi tuşim.

ALAGREC *(care nu-şi mai ia ochii de la Zeiss):* A spus doctorul că are oftică?...

HUSSEIN: Sigur, bre! Şi atuncea Hussein scris articol la giornal... *(Ia ziarul şi-i arată „anunţul" lui Alagrec, care-l parcurge repede.)*

ALAGREC: Ştii că suntem cu toţii aici?
HUSSEIN: Şi domnişor?
ALAGREC: Şi!... Şi Luna şi bărbatul ei... Rembrand.
HUSSEIN: Hussein credem că numai domnişor putem uacem bine. Plecam munte la el.
ALAGREC: Nici nu se discută. Îl luăm cu noi. Să-l vadă doctorii cei mari, să-l îngrijească... Nu mai moare nimeni de oftică, în ziua de azi, dacă se îngrijeşte...
HUSSEIN: La el nu oftica omorâm... Dragostea omorâm... Aşa spus azi ia Hussein...
ZEISS *(face o mişcare, care întrerupe conversaţia celor doi. Îl privesc atent. Zeiss deschide ochii. Se trezeşte... Întinde mâna să ia o ţigară):* Hussein! Eşti aici?
HUSSEIN: Aici, aici suntem... Şi mosafir auem, bre... *(E vesel.)*
ALAGREC *(se apropie de fotoliul lui Zeiss):* Maestre!
ZEISS *(are o mare emoţie când îl vede):* Tu?
ALAGREC: De când te căutăm...
ZEISS: Ai citit anunţul lui Hussein?
ALAGREC: Nu!.. Scrisoarea pentru Constantin Taiga. Maestre! De ce ai făcut asta?
ZEISS: Nu eşti tu „copilul" meu? Nu te-am găsit eu pe malul mării? Orfan de părinţi şi mai ales de vapor. *(Surâde.)* Cine vrei să mă moştenească?
ALAGREC: Nu... Nu era vorba de drepturile de autor... De ce-ai fugit? De ce nu m-ai luat cel puţin şi pe mine cu dumneata?
ZEISS: Pentru că „moartea* e cel mai intim lucru din lume, coane Alagrec. Mai intim, ca dragostea... Ca să mori frumos, trebuie să mori singur...
ALAGREC: Dar nu e vorba de moarte, maestre! E vorba de viaţă! De viata care te aşteaptă cu braţele deschise, ca să-ţi mulţumească pentru tot ce i-ai dat...
ZEISS: Nu i-am dai nimic, măi beglerbegule...
ALAGREC: Ba da! I-ai dat sufletul dumitale... Şi mintea... Şi lumina, amândurora la un loc.
ZEISS *(ridicându-se puţin şi făcând un efort vizibil, ca să*

pară. Aşa cum nu este): Măăă, dar ai nişte expresii! Vorbeşti ca din cărţi.

ALAGREC: Fără dumneata, ce era sa fac? Am încercat să te înlocuiesc cu cărţile...

ZEISS *(se apropie mai repede decât ar vrea de ceea ce îl interesează):* Bravo ţie! *(Îşi aprinde o ţigară. Pe un fum.)* E fericită?

ALAGREC *(după o ezitare, alege răspunsul pe care îl socoteşte mai potrivit):* Da!

ZEISS *(iluminat, cu un surâs bun şi aproape nepământesc):* Şi eu la fel...

ALAGREC: Ştii că e şi ea aici...

ZEISS *(nu-şi poate împiedica o tresărire, care-l face să se înalţe în scaun):* Luna?

ALAGREC: Da!...

ZEISS: Singură?

ALAGREC: Nu! Cu el! El însă nu vrea să ştii că e aici... Nu îndrăzneşte să vină să te vadă.

ZEISS: Dar el nu înţelege că „fericirea" lor e uşurarea mea?... Că e fapta mea, cea mai mare şi mai importanta din viată?

ALAGREC: Asta i-a spus şi Luna... Fiindcă, ea e convinsă că n-ai iubit-o niciodată...

ZEISS: Şi nici să nu încercaţi s-o convingeţi... Altminteri, sunt sigur că m-ar iubi după moarte. *(Un timp.)* Bagă bine de seamă ce ţi-am spus...

ALAGREC: Am înţeles...

ZEISS: Şi unde sunt ei?

ALAGREC: Au rămas la restaurant...

ZEISS: Cheamă-i! Dar să vină amândoi!...

ALAGREC: Da, maestre...

ZEISS *(după el):* Amândoi! Ai auzit?

ALAGREC: Da, maestre... *(lese.)*

ZEISS: Hussein... Cântă-mi... Dar ceva vesel, „Karakâz". *(Ia o oglinjoară de pe măsuţa de alături.)* Doamne! Şi sunt neras şi urât... Şi asta inspiră milă, Hussein... şi nu vreau. *(Se ridică din fotoliu.)* Mă duc dincolo să mă rad

şi să mă schimb... *(Face un efort să plece spre camera adiacentă, dar o groaznică chintă de tuse îi pironeşte pe loc. Hussein i-o urmăreşte până se termină... Zeiss cade la loc în fotoliu şi rămâne cu ochii duşi, epuizat, subţiat din el însuşi ca un fum ridicat din anonimele şi imensele lui arderi interioare.)* Cântă, Hussein... *(Hussein începe să cânte la muzicuţă „Karakâz". Pe muzică — după câteva clipe — intră Luna, Rembrand şi Alagrec.)*

LUNA *(se duce, la un semn al lui Hussein, care încetează cântecul, încet, ca un parfum care se apropie, lângă fotoliul lui Zeiss):* Cristian!...

(Zeiss a murit. Între timp, cu un surâs de angelică satisfacţie pe figură, Rembrand s-a întors discret cu spatele spre fereastră.)

LUNA *(fără să-şi dea seama că se adresează unui mort):* Cristian! Am venit „amândoi". *(Văzând că n-o aude şi nu se mişcă, se întoarce către Hussein şi Alagrec — care o văd — cu privirea încremenită de panică. Parcă are ochi de sticlă. Hussein şi Alagrec se apropie la privirea ei, ca la o chemare.)* Cristian!... *(Îi ia mâna, care cade inertă pe braţul fotoliului. Rămâne lângă mort, dreaptă, încremenită o clipă. Rembrand nu ştie ce se petrece în spatele lui.)*

HUSSEIN *(a înţeles):* Ai murit greierele!... *(Lăcrimează, imobil.)*

LUNA *(îndreptându-se spre Rembrand):* Adevărat! A murit greierele!

REMBRAND *(privind pe fereastră):* Ninge!... *(Într-adevăr pe fereastră se văd primii fulgi care cad peste lume şi peste mare.)*

ALAGREC: Maestre!...

(Se prăbuşeşte în genunchi şi îşi lipeşte fruntea de mâna mortului. Din port se aude o geamandură, care îşi

începe cântecul, în amurgul care se lasă odată cu

---- CORTINA ----